

วันที่ไปให้ ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
			คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป
2 ก.พ. 2547	โรงเรียนคาราวิทยาลัย	นักเรียนชั้น ม.4 จำนวน 400 คน	- ลดการเผาทุกชนิด - ทำปุ๋ยหมักจากกิ่งไม้-ใบไม้ - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป - จัดทำโปสเตอร์และเอกสารเผยแพร่
16 ก.พ. 2547	จังหวัดเชียงใหม่	รองฯปริญญา ปานทอง และข้าราชการ หน่วยงานต่างๆ	- จังหวัดเชียงใหม่มีหนังสือเลขที่ ศร 0515(016) / ว 8944 ล.ว. 17 มี.ก.2547 ขอความร่วมมือหน่วยราชการทุกส่วน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง รวมถึงประชาชนชาวเชียงใหม่ให้ลด การเผาในที่โล่ง - จังหวัดเชียงใหม่แต่งตั้งคณะทำงาน ควบคุมปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษ อากาศจากแหล่งกำเนิดด้านต่างๆ 8 ชุด เพื่อควบคุมปัญหาฝุ่นละอองและ มลพิษทางอากาศด้าน 1. การเผาป่า 2. การเผาขยะในที่โล่ง 3. โรงงาน อุตสาหกรรม 4. การเผาเศษวัสดุทาง การเกษตร 5. การเผา ปิ้ง ย่าง อาหาร 6. การก่อสร้าง 7. การจราจรและ ขนส่ง 8. คณะทำงานประชาสัมพันธ์
17 ก.พ. 2547	โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย	นักเรียนชั้น ม.5 จำนวน 171 คน	- บางส่วนเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร พิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่
20 ก.พ. 2547	กองบิน 41	ทหารและกลุ่มแม่บ้าน 94 คน	- ลดการเผาทุกชนิด
20 ก.พ. 2547	ชมรมอนุรักษ์ท้องถิ่น โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย	สมาชิกชมรม 16 คน	- ร่วมก่อตั้งกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ อากาศเมืองเชียงใหม่

วันที่ไปให้ ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
20 ก.พ. 2547	โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย	ครูและนักเรียน โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย	- ร่วมก่อตั้งกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ อากาศเมืองเชียงใหม่
18 มี.ค. 2547	กงสุลอเมริกัน ประจำ จังหวัดเชียงใหม่	Mr. Harry Jardine กงสุลอันดับ 2	- กงสุลอเมริกันอนุญาตให้พนักงานที่ เจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจอพยพ ออกจากพื้นที่ช่วงอากาศไม่ดี หากมี ความประสงค์เพราะหากเจ็บป่วยรัฐ ต้องเสียค่ารักษาพยาบาลมาก - ปัจจุบันเจ้าหน้าที่สหรัฐที่มาปฏิบัติ หน้าที่ในเมืองเชียงใหม่ได้รับ “เบียร์ กันดาร” เพิ่ม เนื่องจากเสี่ยงต่อสภาวะ แวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
7 เม.ย. 2547	เจ้าอาวาสวัดต่างๆใน เขตอำเภอเมืองเชียงใหม่	103 รูป	- เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่เห็น ความสำคัญของปัญหาและอยากให้ การจัดถวายความรู้พระสงฆ์ในอีก 3 เขตที่เหลือ - พระบางวัดนำเนื้อหาไปเผยแพร่สู่ ญาติโยม
7 เม.ย. 2547	วัดศรีเกิด	เจ้าอาวาส	- ลดการเผาทุกชนิด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป - ปรับภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่น สะอาด ร่มเย็น
7 เม.ย. 2547	วัดท่ากระดาส	พระลูกวัด	- ลดการเผาทุกชนิด
7 เม.ย. 2547	วัดอุปคุต	เจ้าอาวาส	- ลดการเผาทุกชนิด - ทำปุ๋ยหมักจากกิ่งไม้-ใบไม้ - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป
7 เม.ย. 2547	วัดป่าข่อยเหนือ	เจ้าคณะตำบลสันผีเสื้อ	- แนะนำประชาชนในหมู่บ้านและ

วันที่ไปให้ ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
			ตำบลสันผีเสื้อให้ลดการเผาขยะทุก ชนิด และให้แยกขยะไว้เป็นส่วนเพื่อ จะนำไปขายทำนุ้ยหมัก
7 เม.ย. 2547	วัดวังสิงห์คำ	เจ้าอาวาส	- ลดการเผาทุกชนิด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป
7 เม.ย. 2547	วัดป่าตัน	เจ้าอาวาส	- ลดการเผาทุกชนิด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป - ปลุกต้นไม้เพิ่ม ปรับภูมิทัศน์บริเวณ วัด รักษาความสะอาด จัดบริเวณให้ เป็นระเบียบเรียบร้อย
7 เม.ย. 2547	วัดเมืองสาครน้อย	เจ้าอาวาส	- ลดการเผาทุกชนิด - นำใบไม้-กิ่งไม้ใส่ถุงดำให้เทศบาลมา เก็บ - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป - ร่วมกับเทศบาลนำถังขยะรีไซเคิลมา ตั้งภายในวัด เพื่อคัดแยกขยะนำไปขาย ให้เทศบาล
7 เม.ย. 2547	วัดเมืองมาง	เจ้าอาวาส	- ลดการเผาทุกชนิด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป
8 เม.ย. 2547	องค์การบริหารส่วน ตำบลสุเทพ	คณะผู้บริหาร สมาชิก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ จำนวน 40	- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่ประชาชน ทั่วไป

วันที่ไปให้ ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
		คน	- จัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนบ้านโป่งน้อยเพื่อดำเนินโครงการธนาคารขยะ - นำ SPOT ของโครงการฯ ไปเปิดรณรงค์
11 พ.ค. 2547	องค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่าม	คณะผู้บริหารและประชาชน จำนวน 102 คน	- ลดการเผาทุกชนิด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคลทั่วไป - รณรงค์ไม่ใช้ปρασาทเผาศพ - ออกกฎปรับผู้เผาในที่โล่ง
12 พ.ค. 2547	เทศบาลตำบลช้างเผือก	นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เจ้าหน้าที่เทศบาล และผู้นำชุมชน จำนวน 25 คน	- ลดการเผาทุกชนิด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคลทั่วไป - ดำเนินการใช้มาตรการออกกฎหมายประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุชุมชนวารสารเทศบาล จัดทำแผ่นพับ
21 พ.ค. 2547	เทศบาลนครเชียงใหม่	เจ้าหน้าที่เทศบาลจำนวน 30 คน	- จัดทำป้ายรณรงค์ให้งดการเผา - ออกกฎหมายปรับผู้เผาเป็นจำนวน 2,000 บาท - มีรถดูดฝุ่นตามถนนสายต่างๆ - รณรงค์ให้จอดรดดับเครื่อง (แต่ทำเฉพาะบางช่วง) - มีโครงการให้บริการรณรงค์
4 มิ.ย. 2547	โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ	ครูและนักเรียน 1,000 คน	- โรงเรียนเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่
4 มิ.ย. 2547	โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	คณะครู 12 คน	- โรงเรียนอนุญาตให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ ให้ความรู้เรื่องอากาศอย่าง

วันที่ไปให้ ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
			ต่อเนื่องแก่นักเรียนชั้นต่างๆในชั่วโมง สิ่งแวดล้อมศึกษา - เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง เชียงใหม่ - อาสาสมัครฯจัดตั้งธนาคารขยะ เพื่อ ลดปัญหาการเผาขยะในโรงเรียน - โรงเรียนจัดทำป้ายหมักจากใบไม้และ กิ่งไม้ขนาดเล็ก
11 มิ.ย. 2547	โรงเรียนวัดหนอง ป่าครั่ง	นักเรียนชั้น ป.6	- โรงเรียนอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ โครงการฯให้ความรู้เรื่องอากาศอย่าง ต่อเนื่องแก่นักเรียนชั้นต่างๆในชั่วโมง สิ่งแวดล้อมศึกษา - เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง เชียงใหม่ - จัดทำสารบำบัดจากเศษอาหารที่ เหลือจากโรงอาหาร - มีกิจกรรม “ถือก ถือก เฮฮักอากาศ ดี” ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้แก่ ประชาชนใน ชุมชนหนองป่าครั่งถึง บ้านเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศ
18 มิ.ย. 2547	วิทยาลัยเทคนิค เชียงใหม่	อาจารย์และนักศึกษา 99 คน	- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่นักศึกษา
20 มิ.ย. 2547	คริสตจักรธรรมประทีป	- อนุชนคริสต์ 11 คน	- อนุญาตให้จัดบอร์ดเกี่ยวกับมลภาวะ ทางอากาศในบริเวณคริสตจักรธรรม ประทีป - อนุชนคริสต์เข้าร่วมเป็นสมาชิก เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง เชียงใหม่

วันที่ไปให้ ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
24 มิ.ย. 2547	สภาอุตสาหกรรม จังหวัดเชียงใหม่	กรรมการสภา อุตสาหกรรมจังหวัด เชียงใหม่ 30 คน	- ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมใดๆต่อ
20 ก.ค. 2547	หอการค้าจังหวัด เชียงใหม่	คณะกรรมการและ เจ้าหน้าที่หอการค้า 15 คน	- หอการค้าผลักดันให้มีขนส่งมวลชน (รถเมล์) ในเมืองเชียงใหม่ และผลักดัน ให้ภาครัฐย้ายสนามบิน
11, 13 ส.ค. 2547	ชมรมมังสวิรัตจังหวัด เชียงใหม่	สมาชิกชมรมและผู้มา รับประทานอาหาร กลางวัน 15 คน	- ลดการเผาทุกชนิด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่ประชาชน ที่รับประทานอาหารเช้าที่ชมรม - ช่วยเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ของโครงการฯ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ แก่สมาชิกชมรม และผู้ที่สนใจ
24 ส.ค. 2547	โรงเรียนปิ่นสร้อย แยลลวิทย์าลัย	ครูและนักเรียน 150 คน	เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง เชียงใหม่
24 ก.ย. 2547	โรงเรียนปิ่นสร้อย แยลลวิทย์าลัย	คณะครูหมวด สังคมศาสตร์ 14 คน	- นำข้อมูลมลภาวะทางอากาศไป บูรณาการในการเรียนการสอน - เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง เชียงใหม่
22 ต.ค. 2547	โรงเรียนพายัพ เทคโนโลยีและ บริหารธุรกิจ	นักศึกษา จำนวน 10 คน	- จัดตั้งคณะทำงานเครือข่าย อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง เชียงใหม่เพื่อเป็นแกนนำในการดำเนิน กิจกรรม
10 ม.ค. 2548	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะผู้บริหาร จำนวน 11 คน	- ออกมาตรการห้ามเผาในบริเวณ มหาวิทยาลัยโดยเด็ดขาด - จะปรับปรุงระบบขนส่งมวลชนใน มหาวิทยาลัย

วันที่ไปให้ ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
15 ม.ค. 2548	มหาวิทยาลัยธรรม- ศาสตร์(บรรยายที่มูลนิธิ สถาบันพัฒนาเมือง)	นักศึกษาปีที่ 4 คณะ รัฐศาสตร์ จำนวน 70 คน	(ไม่ทราบข้อมูล)
16 ม.ค. 2548	ศิษย์เก่าโรงเรียนเรยีนา เชลีวิทยาลัย รุ่น 2511	จำนวน 20 คน	- ช่วยเผยแพร่ข้อมูล
31 ม.ค. 2548	โรงเรียนสารภีวิทยาคม	นักเรียน จำนวน 4 คน	- ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับมลพิษทาง อากาศเพื่อนำไปจัดทำรายงาน
15 ก.พ. 2548	องค์การบริหารส่วน จังหวัดเชียงใหม่	จำนวน 28 คน	- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่ประชาชน ทั่วไป - จัดทำป้ายคัดค้านการเผา ประชาชนลดการเผาทุกชนิด - จัดทำที่ทิ้งขยะที่ อ.คอยสะเกิด
28 ก.พ. 2548	สวนเจ็ดริน	บาทหลวงและ เจ้าหน้าที่ จำนวน 13 คน	- งดการเผาใบไม้และขยะ - ทำปุ๋ยน้ำจากเศษอาหาร - ทำปุ๋ยหมักจากใบไม้-กิ่งไม้
28 มี.ค. 2548	มณฑลทหารบกที่ 33 ค่ายกาวีละ	รองผบ.มทบ.33และ หัวหน้ากองกิจการพล เรือนค่ายกาวีละ	- สั่งการให้งดการเผาทุกชนิด (แต่จาก การสำรวจยังเห็นกลุ่มควันอยู่)
16 พ.ค. 2548	ตำรวจภูธรจังหวัด เชียงใหม่	พ.ต.อ.อรรถกิจ กรทอง รองผู้บังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัด เชียงใหม่และเจ้าหน้าที่ ตำรวจภูธรและตำรวจ จราจร จังหวัดเชียงใหม่ 25 นาย	- มีการตรวจจับรถควันดำเป็นครั้ง คราว - ตำรวจไปเตือนผู้เผาในที่โล่งเมื่อมีผู้ ร้องเรียน
18 พ.ค. 2548	โรงเรียนมงฟอร์ต วิทยาลัย	คณะครูอาจารย์	- งดเผาใบไม้และขยะ - จัดทำปุ๋ยหมักเพื่อจำหน่าย - จัดการขยะ - เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย

วันที่ไปให้ ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
			อาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ
18 พ.ค. 2548	โรงเรียนเทศบาล วัดเกตการาม	คณะครูและนักเรียน	- ลดการเผาทุกชนิด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป - เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย อาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ
29 พ.ค. 2548	คณะสงฆ์จังหวัด เชียงใหม่	เจ้าคณะจังหวัด เชียงใหม่ เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะตำบลต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ 70 รูป	- เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ขอความ ร่วมมือเจ้าคณะอำเภอต่างๆ ให้งดการ เผาทุกชนิด ในที่ประชุมเจ้าคณะอำเภอ ในวันที่ 30 พ.ค. 2548
29 พ.ค. 2548	วัดเขื่อนผาก	เจ้าอาวาส	- ลดการเผากิ่งไม้-ใบไม้ - นำใบไม้-กิ่งไม้ไปทำปุ๋ยหมัก - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป
29 พ.ค. 2548	วัดโสภณาราม	เจ้าอาวาส	- ลดการเผาทุกชนิด - นำใบไม้-กิ่งไม้ทำปุ๋ยหมัก - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศแก่ประชาชนและ ผู้รับผิดชอบตามแนววิถีพุทธ
29 พ.ค. 2548	วัดร่องวัวแดง	รองเจ้าคณะอำเภอสัน กำแพง	- ลดการเผาทุกชนิด - นำใบไม้-กิ่งไม้ทำปุ๋ยหมัก - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป - ร่วมกับคณะสงฆ์-ชุมชน-กลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสัน กำแพง ให้การอบรมชี้แนะแนวทาง

วันที่ไปให้ ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
			การกำจัดขยะครบครัวแบบครบวงจร เพื่อลดมลภาวะทางอากาศและร่วมแรง ร่วมใจกันพัฒนาวัด-บ้าน-โรงเรียน- ชุมชน ตามโครงการ 5 ส.เพื่อสุขภาพ ความเป็นอยู่ที่ดี
29 พ.ค. 2548	วัดสันทราย	รองเจ้าคณะอำเภอสัน ทราย	- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล ทั่วไป
29 พ.ค. 2548	วัดสะเมิง	เจ้าคณะอำเภอสะเมิง	- ขณะเดินทางหากพบไฟไหม้จะ ช่วยกันดับไฟ โดยให้ผู้ติดตามช่วย ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงผลกระทบ ต่อสุขภาพ
29 พ.ค. 2548	วัดงาแมง	เจ้าอาวาส	- ลดการเผาทุกชนิดในบริเวณวัด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ คุณภาพอากาศต่อผู้ที่มาทำบุญที่วัด
5 ก.ค. 2548	โรงเรียนพำพิ เทคโนโลยีและ บริหารธุรกิจ	อาจารย์และนักศึกษา 80 คน	- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบต่อ สุขภาพแก่นักศึกษาในโรงเรียน - ดำเนินกิจกรรมลดมลภาวะทาง อากาศผ่านชมรมอัสวินพิทักษ์โลกของ นักศึกษา
27 ก.ค. 2548	เทศบาลตำบลนางเย็ง	นายกเทศมนตรี	- จะรณรงค์ให้ประชาชนทำปุ๋ยหมัก จากเศษใบไม้
3 ส.ค. 2548	เทศบาลตำบลแม่ใจ	นายกเทศมนตรี และ รองนายกเทศมนตรี	- จะให้รถขนขยะเปิดสปอตและเพลง รณรงค์
9 ส.ค. 2548	มหาวิทยาลัยพำพิ	ดร.บุญทอง อธิการบดี	- จะสั่งการให้งดเผาในที่โล่งทุกชนิด
11 ส.ค. 2548	มหาวิทยาลัยแม่ใจ	คณาจารย์และเจ้าหน้าที่	- เชิญโครงการฯ ไปเป็นวิทยากร - อัปเดต “เคล็ดลับอายุยืน” แจกจ่ายไปยัง หน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.2 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
1.	ภาครัฐ - แขวงกาวิละ	- ให้สถานที่ในการจัดประชุม “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อหนองป่าครั้งและเจียงใหม่อากาศดี” - ให้ข้อมูล เช่น แผนที่ภายี ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนหนองป่าครั้ง - ให้สถิติผู้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งปอดและโรคหัวใจที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตรับผิดชอบของแขวงกาวิละ ตั้งแต่เดือน พ.ย. 2547 – เม.ย. 2548 เพื่อหาความสัมพันธ์ของคุณภาพอากาศกับอัตราการเสียชีวิตของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ - นำข้อมูลไปรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดมลภาวะทางอากาศซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน
	- แขวงนครพิงค์	- ให้สถิติผู้เสียชีวิตด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ โรคมะเร็งปอด โรคหัวใจและโรคหลอดเลือดหัวใจตีบที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตรับผิดชอบของแขวงนครพิงค์ ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548
	- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1	- ให้ความอนุเคราะห์สารพด.1 พด.2 และพด.6 เพื่อให้โครงการฯ นำไปใช้ในการสาธิตการทำปุ๋ยหมักปุ๋ยน้ำและสารบำบัดแก้ประชาชนที่สนใจ - เป็นวิทยากรแนะนำการใช้สาร พด. แต่ละชนิด
	- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1	- เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ และเป็นที่ปรึกษาเครือข่ายฯ
	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่	- ให้สถิติจำนวนผู้ป่วยด้วยโรกระบบทางเดินหายใจในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ เพื่อถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนทั่วไป - สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาเตาปิ้งย่างแบบไร้ควัน - ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการร้านค้าปิ้งย่างใช้เตาปิ้ง-ย่างแบบไร้ควัน เพื่อลดมลพิษทางอากาศ

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
	- สภาวัฒนธรรมจังหวัด เชียงใหม่	- บริจาคหน้ากากชนิดครึ่งหน้า 3M รุ่น 3200 แบบดัดแปลง เดี่ยว- ขนาดกลาง/ใหญ่ มูลค่า 10,000 บาท แก่คณะตำรวจ จราจร ซึ่งต้องอยู่กับควันพิษจากท่อไอเสียทุกวัน
	- ศูนย์ธรรมชาติวิทยาดอย สุเทพ	- ให้สถานที่ในการจัดกิจกรรม “อบรมแกนนำเครือข่าย อาสาสมัครฯ” โดยไม่คิดมูลค่า
	- งานกีฬา กองกิจการ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- อนุญาตให้เจ้าหน้าที่มาตรวจสอบสภาพปอดแก่ผู้เข้าร่วม กิจกรรม “สวมแสม สวมใจหือเจียงใหม่อาภาศดี เนื่องในวัน สิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- กลุ่มโรคจากการ ประกอบอาชีพและ สิ่งแวดล้อม สำนักงาน ป้องกันควบคุมโรคที่ 10 จ.เชียงใหม่	- อนุเคราะห์ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพปอดแก่ผู้เข้าร่วม กิจกรรม “สวมแสม สวมใจหือเจียงใหม่อาภาศดี เนื่องในวัน สิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- ศูนย์ความปลอดภัยใน การทำงาน เขต 11 จ. ลำพูน	- อนุเคราะห์ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพปอดแก่ผู้เข้าร่วม กิจกรรม “สวมแสม สวมใจหือเจียงใหม่อาภาศดี เนื่องในวัน สิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- กองอำนวยการร่วม	- ให้สถิติการเกิดไฟป่าตามพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่
	- สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเขต 1 เชียงใหม่	- เห็นด้วยกับการที่จะให้บรรจุเนื้อหาเรื่องมลพิษทางอากาศเข้า ไปอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน และยินดีให้นำสื่อที่ โครงการฯ ผลิตไปบูรณาการกับการเรียนการสอน
2.	ภาคเอกชน - บริษัททวงษ์พาณิชย์	- เจ้าหน้าที่บริษัททวงษ์พาณิชย์ มาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ เรื่องการคัดแยกขยะ การเพิ่มมูลค่าให้กับขยะ แก่ชาวบ้านและ นักเรียนในชุมชนหนองป่าครั่ง และชุมชนบ้านโป่งน้อย โดย ไม่คิดค่าวิทยากร - อนุญาตให้อาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย ซึ่งต้องการจัดตั้งธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อยฝึกการ ปฏิบัติงานจริงที่บริษัททวงษ์พาณิชย์ สาขาประตูเชียงใหม่ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจระบบการทำงาน โดยให้ อาสาสมัครฯฝึกการปฏิบัติงานจริงถึง 3 ครั้ง โดยไม่ได้คิด ค่าใช้จ่ายใดๆ และได้จัดเจ้าหน้าที่มาดูแลถ่ายทอดความรู้แก่

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
		อาสาสมัครฯ อย่างใกล้ชิด - เป็นที่ปรึกษาในการจัดตั้งธนาคารขยะให้แก่โรงเรียนบ้านโป่งน้อย ในการดำเนินการเรื่องเอกสารที่จะใช้ในธนาคารขยะ - การจัดสถานที่ ให้ความอนุเคราะห์ตัวอย่างขยะที่จะนำมาจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ราคาขยะ - รับซื้อขยะจากธนาคารขยะ โรงเรียนบ้านโป่งน้อย
	- อุทยานการค้ากาดสวนแก้ว	- ให้สถานที่ในการจัดงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่ อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548” ที่ห้อง Expo Corner ชั้น G ในเดือนมิถุนายน 2548 โดยไม่คิดมูลค่า - อำนวยความสะดวกเป็นพิเศษทุกวันเสาร์-อาทิตย์ในเรื่องจัดโต๊ะ เก้าอี้ และเครื่องเสียง สำหรับใช้ดำเนินกิจกรรม - ฝ่ายกิจกรรมของอุทยานการค้ากาดสวนแก้วสนใจที่จะร่วมงานกับทางโครงการฯ อีกครั้ง และเชิญให้ทางโครงการฯ ไปจัดนิทรรศการที่ห้อง Expo Corner ในโอกาสต่อไป
	- โรงพิมพ์	- โรงพิมพ์แสงศิลป์ โรงพิมพ์มิ่งเมือง นันทกานต์การพิมพ์ และสุชาติโฆษณา ได้คิดค่าจัดทำสื่อรณรงค์ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ แชนวิชแมน ในราคาพิเศษ
3.	องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ	
	- ชมรมจักรยานวันอาทิตย์	- เข้าร่วมปั่นจักรยานในกิจกรรม “รณรงค์ใช้จักรยานและงดการเผาทุกชนิด” ที่ชุมชนหนองป่าครั่ง
	- กองทุนสิ่งแวดล้อมล้านนา	- เข้าร่วมกิจกรรมกับโครงการฯ และช่วยรณรงค์ปัญหาอากาศเสียให้แก่บุคคลทั่วไปได้รับทราบ - สนับสนุนงบประมาณ
	- มูลนิธิพุทธสถานเชียงใหม่	- อนุญาตให้ใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรม “วันสิ่งแวดล้อมไทย วันเชียงใหม่อากาศสะอาด”
	- มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง	- เป็นคณะกรรมการทำวิจัยชิ้นนี้ - เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่และเป็นองค์กรร่วมจัดในหลายๆกิจกรรม
	- เขาวงกตล้านนา	- ร่วมแสดงสละสลวยในกิจกรรมประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ เพลง “คืนไม้ของพ่อ” ในงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่ อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
	- Informal Northern Talking Group	- เผยแพร่ข้อมูลและเชิญวิทยากร ไปบรรยายให้สมาชิกฟัง
4.	ศิลปินอิสระ - คุณสุวิน วัชรเสถียร	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดวาดภาพในงาน “วันสิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่อากาศสะอาด” - เป็นวิทยากรอบรม แนวทางการจัดนิทรรศการ ให้แก่เจ้าหน้าที่โครงการฯ
	- นายสุวิชาน ศิลปินชาวปากากะญอ	- ขับร้องเพลงและเล่นเครื่องดนตรี เทหน้า ในงานเสวนา “อากาศเสียจากการเผา เยียะจะไคแก้” - เป็นกรรมการตัดสินร้องเพลงคาราโอเกะเพลง “ต้นไม้ของพ่อ” ในการประกวดร้องเพลงในงาน “ฮ่วมแอง ฮ่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	นางคิ้ววา พัฒนาไพรวัลย์ ศิลปินชาวปากากะญอ	- ขับร้องเพลงและเล่นเครื่องดนตรี เทหน้า ในงานเสวนา “อากาศเสียจากการเผา เยียะจะไคแก้”
	- นายเลิศยศ สันติธรรมวงศ์	- เป็นกรรมการตัดสินร้องเพลงคาราโอเกะเพลง “ต้นไม้ของพ่อ” ในการประกวดร้องเพลงในงาน “ฮ่วมแอง ฮ่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
5.	นักวิชาการ - อ.สนั่น ธรรมธิ	- อ่านคำบรรยายวิดิทัศน์ “เคล็ดลับอายุยืน” โดยไม่คิดมูลค่า
	- อ.ธีระพงษ์ สว่างปัญญากร ภาควิชาเกษตรกรรมและอาหาร คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้	- นำเจ้าหน้าที่ อบต.สุเทพ รองเจ้าอาวาสวัดโป่งน้อย และตัวแทนชาวบ้านโป่งน้อย ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่อง การทำปุ๋ยหมักระบบเดิมอากาศที่แปลงสาธิต คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - เป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้และวัสดุการเกษตร ในการเสวนา “อากาศเสียจากการเผา เยียะจะไคแก้” ในงาน “ฮ่วมแอง ฮ่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- อ.ชัยพันธุ์ ประภาสวัด ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อสิทธิชุมชน	- เป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง โรงผลิตไฟฟ้าจากขยะพืชผัก ในการเสวนา “อากาศเสียจากการเผา เยียะจะไคแก้” ในงาน “ฮ่วมแอง ฮ่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
		2548” - นำนิทรรศการ โรงกำจัดขยะแบบครบวงจรมาแสดง
	- ดร.สุรัตน์ ธารารักษ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลล้านนา วิทยาเขตภาคพายัพ	- นำเครื่องย่อยใบไม้-กิ่งไม้ขนาดเล็กร่วมแสดงนิทรรศการในงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548” เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการใบไม้โดยไม่ใช้วิธีเผา - เป็นวิทยากรบรรยายวิธีการเครื่องย่อยใบไม้-กิ่งไม้ในงานเปิดนิทรรศการด้วย
	- รศ.ดร.อุษณีย์ วินิจเขตคำนวน ภาควิชาชีวเคมี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- เป็นวิทยากรในการพบผู้ว่าฯ อบจ.เชียงใหม่ และเทศบาลนครเชียงใหม่ ฯลฯ - เป็นกรรมการตัดสินการประกวดโปสเตอร์และภาพวาด
	- รศ.จิรจันทร์ ประทีปเสน ข้าราชการเกษียณ	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดละครคำเมืองในงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- รศ.วิลาวัลย์ เสนารัตน์ ภาควิชาการพยาบาล สาธารณสุข คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- นำเอกสารแผ่นพับและโปสเตอร์ไปประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านในการลงพื้นที่ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์
	- ร.ศ.ชมนาด พงนามาตร์ ภาควิชาการพยาบาล สาธารณสุข คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- นำเอกสารแผ่นพับและโปสเตอร์ไปประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านในการลงพื้นที่ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์
	- อ.วิลาวัลย์ เสวตเสริม ภาควิชาศิลป์ไทย คณะ วิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- นำนักเรียนเข้าร่วมแสดงหุ่นกระบอก ในงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- ผศ.วินัย ไสมดี	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดวาดภาพหลายครั้ง

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
	- รศ.ดร.ประศักดิ์ ถาวรยุติการต์ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดเรียงความ - เป็นกรรมการตัดสินการประกวดละครคำเมืองในงาน “ร่วม แสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่อาภาสดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548” - เขียนบทความเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศลงวารสาร
	- อ.สุนันทา รัตนาวดี คณะวิศวกรรมศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดภาพวาด และประกวด สัญลักษณ์เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ - บริจาคเงิน 1,000 บาท เพื่อใช้ในกิจกรรม (สมทบรางวัลแก่ผู้ เข้าการประกวด)
	- ผศ.อยู่เคียง แซ่ไคว้ว ข้าราชการเกษียณ	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดเรียงความในงาน “วัน สิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่อาภาสดี”
	- ผศ.กมล จันทน์หอม ข้าราชการเกษียณ	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดอุ้งคำเมืองในงาน “วัน สิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่อาภาสดี” - เป็นกรรมการตัดสินการประกวดละครคำเมืองในงาน “ร่วม แสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่อาภาสดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	รศ.ดร.ธนสวรรค์ เจริญเมือง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดอุ้งคำเมืองในงาน “วัน สิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่อาภาสดี”
	นางสาวอเมฉวี จารุสวัสดิ์ เจ้าหน้าที่สำนักงาน สิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 เชียงใหม่	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดอุ้งคำเมืองในงาน “วัน สิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่อาภาสดี” - เป็นกรรมการตัดสินการประกวดเรียงความ “เยี่ยะจะใดหื้อ เจียงใหม่อาภาสดี” ในงาน “วันสิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่ อาภาสดี” - เป็นกรรมการตัดสินการประกวดสโปตรณรงค์ภาษาคำเมือง “เยี่ยะจะใดหื้อเจียงใหม่อาภาสดี” ในงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อ เจียงใหม่อาภาสดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
6.	โรงพยาบาล	

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
	- โรงพยาบาลนครพิงค์	- อนุเคราะห์สถิติผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในที่ได้รับการรักษาด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ โรคมะเร็งปอด โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548
	- โรงพยาบาลเชียงใหม่ ราม 2	- อนุเคราะห์สถิติผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน ผู้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งปอด โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2547 – มีนาคม 2548
	- โรงพยาบาลแมคเคน	- อนุเคราะห์สถิติจำนวนผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน ผู้เสียชีวิตด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ และโรคหัวใจ ที่เข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548
	- โรงพยาบาลแมคคอร์มิค	- อนุเคราะห์สถิติผู้เสียชีวิตด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ และโรคหัวใจ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548
	- โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่	- อนุเคราะห์สถิติผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยในและผู้เสียชีวิตด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ โรคมะเร็งปอด และโรคหลอดเลือดหัวใจตีบตัน ตั้งแต่เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2548
	- โรงพยาบาลราชเวช	- อนุเคราะห์สถิติผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยในด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ โรคมะเร็งปอด และโรกระบบไหลเวียนเลือด ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548
7.	สำรวจ	
	- จ.ส.ต.ทองสุข ดันเตีย	- อดีตจรรยาประจำหน้าโรงเรียนวัดโนทัยพายัพ ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศจากการจราจร ได้ให้สัมภาษณ์เพื่อประกอบวิทัศน์เคลื่อนที่อายุยืน
	- ค.ต.วิมล ชพิมสาร	- อดีตจรรยาประจำสี่แยกศาลเด็ก ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศจากการจราจร ได้ให้สัมภาษณ์เพื่อประกอบวิทัศน์เคลื่อนที่อายุยืน
	- ค.ต.สุกกร แสงทอง	- อดีตจรรยาประจำสี่แยกกรีนคำ ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศจากการจราจร ได้ให้สัมภาษณ์เพื่อประกอบวิทัศน์เคลื่อนที่อายุยืน
8.	ประชาชนทั่วไป	
	- นายศราวุธ ศรีทา	- แต่งเพลงให้โครงการฯใช้เป็นสื่อในการรณรงค์ รวม 3 เพลง

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
	- น.ส.พัชรินทร์ อวัพันธ์ มูลนิธิ YMCA เพื่อการ พัฒนาภาคเหนือ	- เป็นกรรมการตัดสินภาพวาด - นำแผ่นพับไปเผยแพร่
	- นายบุญรัตน์ ศรีวิชัย	- ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศ ได้ให้ สัมภาษณ์เพื่อประกอบวิดิทัศน์เคล็ดลับอายุยืน
	- นายเกรียงไกร แก้วภักดี	- ผลิตภัณฑ์ “เคล็ดลับอายุยืน” โดยคิดค่าดำเนินการในราคา พิเศษ
	- นายเชิด ชาวบ้าน ชุมชนนันทาราม	- ช่วยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผา และรณรงค์ไม่ให้เผาใบไม้-กิ่งไม้ในชุมชน โดยการนำใส่ถุงดำ แล้วให้เทศบาลเก็บ
	- คุณศิริกาญจน์ พรรณ เชษฐ โทมาร้องเรียน เรื่องเผาที่สวนเจ็ดริน	- ประสานงานให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ ไปให้ความรู้เกี่ยวกับ ปัญหามลภาวะทางอากาศแก่เจ้าหน้าที่สวนเจ็ดริน เนื่องจาก ตอนนั้นทางสวนเจ็ดรินมีการเผาใบไม้-กิ่งไม้ ทำให้ชาวบ้าน ในบริเวณโดยรอบเดือดร้อน
	- พ่อคำตัน ไม้ไถ่สุสาน หอยขา	- ร้องเรียนเรื่องกลิ่นเผาศพจากสุสานหอยขาซึ่งมีเตาเผา 6 เตา แต่ไม่ได้มาตรฐาน
	- เจ้าของโรงงานน้ำดื่ม (อิสลาม)	- ร้องเรียนการเผาบริเวณที่ทิ้งขยะเทศบาล ซึ่งมีการเผาตลอด วัน

ตารางที่ 5.3 การมีส่วนร่วมของสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโครงการฯ

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
1	- หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 21 ครั้ง	- 28 มี.ค. 2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 34 ฉบับ 12,172 หน้า 5 นำเสนอข่าว “เสียงสะท้อนจากเวที สัมมนา ทำอย่างไรเชียงใหม่อากาศดี” เพื่อให้ทุกฝ่าย หันมาร่วมมือกันทำให้เชียงใหม่เป็นเมืองน่าอยู่และ ยั่งยืน
2		- 18 ก.พ. 2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 34 ฉบับ 12,193 หน้า 1,15 นำเสนอข่าว “นักวิชาการเผย คน เชียงใหม่กับดื่มสุกเสี่ยงตายจากมลพิษ อากาศเข้าชั้น

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		วิกฤตป่วนมะเร็งสูงสุด
3		- 20 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 3 นำเสนอข่าว “ภัยใกล้ตัว..อย่าเมาแต่เผา” เพื่อให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเผาที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของคนเชียงใหม่
4		- 20 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 1,2 นำเสนอข่าว “อากาศเชียงใหม่วิกฤติ รัฐเคยกระทบต้องเที่ยว”
5		- 21 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 34 ฉบับที่ 12,225 หน้า 3 นำเสนอข่าว “ควันไฟได้” เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกร่วมกันแก้ไขปัญหา และลดการเผา
6		- 28 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ปีที่ 34 ฉบับที่ 12,234 หน้า 5 นำเสนอ “รายงานพิเศษ ความวิกฤตมลภาวะอากาศเชียงใหม่” เสนอความเคลื่อนไหวสถานการณ์และความวิกฤตของมลภาวะทางอากาศเมืองเชียงใหม่ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศ
7		- 29 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 1 นำเสนอข่าว “เร่งแก้ด่วนมลพิษอากาศ” เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงผลการประชุมร่วมแสวงหาข้อคิดเห็นเชียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 2 “แนวทางการลดการเผาในที่โล่ง”
8		- 30 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 3 นำเสนอข่าว “มลพิษ” เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม
9		- 12 ก.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ปีที่ 34 ฉบับที่ 12,338 หน้า 1,2 นำเสนอข่าว “ระดมความเห็นแก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่เชียงใหม่” ประชาสัมพันธ์การประชุมร่วมแสวงหาข้อคิดเห็น ครั้งที่ 2 เพื่อระดมความเห็นจาก

ลำดับ	ชื่อมวลชน	รายละเอียด
		ประชาชนในการลดการเผาในที่โล่ง
10		- 23 พ.ย. 2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 12,472 ประจำวันที่ 23 พฤศจิกายน 2547 หน้า 1,15 นำเสนอข่าว “แสดงการณ้เด็ก 23 ร.ร.งดดอกไม้ไฟ-ประทัด” เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศแสดงการณ้ให้ประชาชนงดการเล่นดอกไม้ไฟ ประทัด
11		- 26 ธ.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 1,2,15 นำเสนอข่าว “เผยปี 48 รมรณค้หนักอากาศ ชม.ปลอดมลพิษ” โดยใช้กลไกหมู่บ้านรณรค้ให้เกิดความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญห
12		- 16 ม.ค.2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 11 นำเสนอข่าว “เยาวชนเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์เมืองเชียงใหม่ เรียกร้องงดการเผาและมีระบบขนส่งมวลชน” โดยเครือข่ายฯเรียกร้องให้ประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
13		- 9 ก.พ. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 12,550 หน้า 1,2 นำเสนอข่าว “มลพิษอากาศสู่ช่วงวิกฤติให้จังหวัดเร่งแก้ไข” เพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบภาวะวิกฤติของอากาศและเร่งให้จังหวัดหามาตรการแก้ไข
14		- 22 ก.พ. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 12,563 หน้า 1,15 นำเสนอข่าว “มลพิษอากาศเกินมาตรฐาน” รายงานผลการเข้าพบ นายกอบจ. และชี้แจงให้ประชาชนทราบว่าทางจังหวัดได้ดำเนินการในด้านใดบ้าง
15		- 31 มี.ค. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 1,15 นำเสนอข่าว “50 ล้านแก้มุ่น ชม.สถาบันวิจัยจัดถกความคืบหน้า” รายงานผลการประชุมร่วมแสงสว่างใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 4 “เคล็ดลับอายุยืน ต้องหายใจอากาศสะอาด”

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
16		- 21 มิ.ย. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ นำเสนอข่าว” แป้งขี้เหยื่อหือเป็นทุน ส่งเสริมธนาคารขยะปัญหาขยะ ล้านเมืองมีทางเลือกใหม่ ” เพื่อเพิ่มทางเลือกหนึ่งในการ ลดปัญหาขยะ และเป็นการเพิ่มมูลค่าของขยะ
17		- 29 มิ.ย. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 12,690 หน้า 1,2 นำเสนอข่าว” ชาวชม.ชักธงเขียวจัด รณรงค์บริการ ” เพื่อชี้แจงความต้องการรถเมล์ของ ประชาชนในเมืองเชียงใหม่
18		- 19 ก.ค. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 35 หน้า 5 นำเสนอข่าว” เผยคนเชียงใหม่ 94%ต้องการรถเมล์วิ่ง บริการ ” ซึ่งเป็นผลการจากการสำรวจความคิดเห็นของ ประชาชน
19	- หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 18 ครั้ง	- 29 ธ.ค.2546 –11 ม.ค. 2547 หนังสือพิมพ์พลเมือง เหนือ ประจำวันที่ 29 ธันวาคม 2546 -4 มกราคม 2547 และ 5 – 11 มกราคม 2547 หน้า 16-17 นำเสนอข่าว “ เผากัน เข้าไป ! ตัวการอากาศเสียเชียงใหม่ ” เพื่อให้ประชาชน ทราบข้อเท็จจริงของแหล่งอากาศเสีย
20		- 12-18 ม.ค.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำ วันที่ 12 -18 มกราคม 2547 หน้า 16-17 นำเสนอข่าว ” หญิงเหนือมะเร็งปอดหนัก เผาหญ้า-เผาป่าตัวการ สำคัญ ” เพื่อเผยแพร่ข้อมูลจากการสำรวจแหล่ง มลภาวะทางอากาศ
21		- 23-29 ก.พ.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำ วันที่ 23-29 กุมภาพันธ์ 2547 หน้า 54 นำเสนอข่าว ” อากาศเชียงใหม่โคม่า ปริญญาต้องมีนโยบายแก้ ” ภาครัฐมีการผลักดันนโยบายที่เป็นรูปธรรมในการ แก้ปัญหาและประชาชนทราบข้อมูล
22		- 20 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ เวลา 11.00- 12.30 น. ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุดม์ เจริญเมือง ให้

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		สัมภาษณ์ข้อเท็จจริงเรื่องคุณภาพอากาศ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาที่มีผลกระทบต่อคนเชียงใหม่
23		- 22-28 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำวันที่ 22-28 มีนาคม 2548 นำเสนอข่าว “เชียงใหม่วิกฤตอากาศแย่มาก รัฐเริ่มช่วยตายผ่อนส่ง” เผยถึงความตึงเครียดในการแก้ปัญหาคุณภาพอากาศของภาครัฐ
24		- 29 มี.ค.- 4 เม.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ หน้า 52 นำเสนอบทความเรื่อง “วิกฤตมลพิษทางอากาศคนเชียงใหม่ตายผ่อนส่ง” เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูล
25		- 29 มี.ค.- 4 เม.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำวันที่ 29 มีนาคม -4 เมษายน 2547 หน้า 18 นำเสนอบทความเรื่อง “ตั้งศูนย์ปราบผู้ก่อมลพิษนำจับคนเผา/ก่อควันดำ” เพื่อให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดการเผา
26		- 5-18 เม.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ สิ่งแวดล้อม ประจำวันที่ 5 -11 เมษายน 2547 และ 12 - 18 เมษายน 2547 หน้า 12,13 นำเสนอข่าว “จีซีอีโอ เตือนขาดอากาศพิษ ชม. อเมริกันชี้ถึงขีดย้ายหนีได้” เพื่อเป็นการกระตุ้นภาครัฐให้หาแนวทางการแก้ไข และผลักดันให้ปัญหามลภาวะทางอากาศของเชียงใหม่เป็นวาระที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน
27		- 26 เม.ย.-2 พ.ค. 2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ สิ่งแวดล้อม ประจำวันที่ 26 เมษายน - 2 พฤษภาคม 2547 หน้า 12,13 นำเสนอข่าว “เอกชน ชม. ร่อนหนังสือถึงนายกฯ - ผู้ว่าฯ จี้แก้มลพิษทางอากาศเป็นวาระเร่งด่วน” เพื่อเร่งให้ปัญหามลภาวะทางอากาศของเชียงใหม่เป็นวาระที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน
28		- 31 พ.ค.-6 มิ.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		ประจำวันวันที่ 31 พฤษภาคม – 6 มิถุนายน 2547 หน้า 4 นำเสนอข่าว ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรธรรม์ เจริญเมือง เข้า พบนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ เพื่อรายงานคุณภาพ อากาศจากการสำรวจ และร่วมหาแนวทางแก้ไข
29		- 21-27มิ.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ เศรษฐกิจ ประจำวันวันที่ 21 -27 มิถุนายน 2547 หน้า 48 นำเสนอ ข่าว “ อากาศเมืองเป็นพิษ!!ฝันร้ายของคนเชียงใหม่ ” เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนหันมาใส่ใจเรื่องคุณภาพ อากาศให้มากขึ้น
30		- 27 ก.ย. – 3 ต.ค.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำวันวันที่ 27 กันยายน – ตุลาคม 2547 หน้า 7 นำเสนอข่าว “ แผนแก้มลพิษเชียงใหม่อีดี ปชช.สร้าง เครือข่ายแก้เอง ” เพื่อให้เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา มลภาวะทางอากาศ
31		- 22 -28 พ.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำ วันที่ 22 -28 พฤศจิกายน 2547 นำเสนอข่าว “ เด็กขอ ผู้ใหญ่ดักก่อมลพิษ ทำเชียงใหม่อากาศสะอาด ” เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ออกมา เรียกร้องให้ประชาชนงดการเผาทุกชนิด และการเล่น ดอกไม้ไฟ ประทัด
32		- 31 ม.ค. – 6 ก.พ.2548 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำวันวันที่ 31 มกราคม – 6 กุมภาพันธ์ 2548 หน้า 19 นำเสนอข่าว “ ปัญหาอากาศเชียงใหม่อย่าให้เหมือนสี นํ้าม ” เพื่อกระตุ้นให้ฝ่ายบริหารเร่งหาแนวทางแก้ไข ก่อนที่จะเข้าขั้นวิกฤติ
33		- 21 – 27 ก.พ.2548 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำวันวันที่ 21 -27 กุมภาพันธ์ 2548 หน้า 19 นำเสนอ ข่าว “ อบจ.ร่วมหนุนลดมลพิษ เปิดศูนย์แจ้งรับเหตุ เผา ” โดยดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรธรรม์ เจริญเมือง เข้าพบ นายก อบจ. เพื่อหาแนวทางร่วมกันแก้ไขโดยทาง

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		จังหวัดได้เปิดศูนย์ฮอทไลน์ให้สำหรับประชาชนแจ้ง ระดับเหตุการณ์เผา
34		- 14 – 20 มี.ค. 2548 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำวันที่ 14 – 20 มีนาคม 2548 หน้า 17 นำเสนอข่าว “กรมควบคุมมลพิษเตือนอากาศแย่มาก-คนแก่ไม่จำเป็นต้อง อยู่ในบ้าน” เพื่อให้ทราบถึงความเสี่ยงของสุขภาพ อากาศในเมืองเชียงใหม่
35		- 4 – 10 เม.ย. 2548 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำ วันที่ 4 – 10 เมษายน 2548 หน้า 7 นำเสนอข่าว“เผา ซ้ำซากตัวการมลพิษเชียงใหม่ได้ 50 ล้านสาปปัญหา” รายงานว่าหลังจากที่ทางจังหวัดได้ตั้งศูนย์ฮอทไลน์แล้ว ก็ยังมีเผาอยู่ ในบางจุด และเร่งให้ทางจังหวัด ควบคุมโดยเร็ว
36	- หนังสือพิมพ์ The Nation นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 6 ครั้ง	- 4 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ The Nation ดร.ดวงจันทร์ อภาวัชรธรรม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์เรื่องความวิกฤติ ของอากาศ เพื่อให้ประชาชนรับทราบถึง และตระหนัก ถึงปัญหา
37		- 11 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ The Nation หน้า 2 นำเสนอข่าว “Pollution high on the agenda” เพื่อให้ ประชาชนตระหนักถึงปัญหามลพิษทางอากาศ
38		- 14 มี.ค. 2547 หนังสือพิมพ์ The Nation หน้า 6 นำเสนอข่าว “Chiang Mai must address pollution” นำเสนอคุณภาพอากาศ และปัญหามลพิษทางอากาศ ในเมืองเชียงใหม่
39		- 12 ส.ค.2547 หนังสือพิมพ์ The Nation page 2A นำเสนอข่าว “Environmental pact cities join ranks over pollution”
40		- 23 พ.ย. 2547 หนังสือพิมพ์ The Nation page 2A นำเสนอข่าว “Avoid fireworks and spare the air” เพื่อให้ประชาชนงดการเล่นประทัด และดอกไม้ไฟที่

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาอากาศเสีย
41		- 4 มี.ค. 2548 หนังสือพิมพ์ The Nation Vol.30 No.50718 page 4A นำเสนอข่าว <i>"Students set up 'bank' to tackle Chiangmai trash problem"</i> เพื่อเสนอแนวทางหนึ่งที่สามารถลดปริมาณได้โดยการนำไปรีไซเคิล
42	- หนังสือพิมพ์ Chiang Mai Mail นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 4 ครั้ง	- 26 มี.ค.2548 เวลา 13.00-14.00น. หนังสือพิมพ์ Chiang Mai Mail ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์ ข้อเท็จจริงของปัญหาเพื่อให้ประชาชนได้ทราบและตระหนักถึงปัญหาที่มีต่อคนเชียงใหม่
43		- 29 ม.ค. -4 ก.พ. 2548 หนังสือพิมพ์ Chiangmaimail Vol.n No.5 หน้า 3 นำเสนอข่าว <i>"Researcher warns Chiang Mai people of air pollution crisis"</i> เพื่อรายงานคุณภาพอากาศให้ประชาชนได้รับทราบ และกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
44		- 2 เม.ย. 2548 หนังสือพิมพ์ Chiangmai Mail Vol.IV No.14 นำเสนอข่าว <i>"Air Pollution in Chiangmai ; even dogs wear masks nowadays"</i>
45		- 9 เม.ย. 2548 หนังสือพิมพ์ Chiangmai Mail Vol.IV No.15 page 15 นำเสนอข่าว <i>"Trash at the New Asia Hotel"</i> ซึ่งเป็นการรายงานเหตุการณ์เผาจากประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนจากมลภาวะ
46	- หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 3 ครั้ง	- 16 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน หน้า 11 นำเสนอข่าว <i>"แอ่งเชียงใหม่ไม่ใช่สวรรค์"</i> เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหามลภาวะทางอากาศ
47		- 20-21 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์ หน้า 11,12 นำเสนอข่าว <i>"คุณภาพอากาศวิกฤตหนัก ผู้ว่าฯชม.สั่งห้ามเผา"</i> เพื่อขอความร่วมมือประชาชนลดการเผา

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
48		- 22-28 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์ หน้า A15 นำเสนอข่าว “เวียงพิงก์-เมืองในฝุ่นยิ่งโต อากาศยิ่งเลวร้าย” เพื่อเผยแพร่ข้อเท็จจริงของปัญหาอากาศเสียที่มีต่อคนเชียงใหม่
49	- หนังสือพิมพ์คมชัดลึก นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 3 ครั้ง	- 19 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก หน้า 2,14 นำเสนอข่าว “เดือนเชียงใหม่ค่าฝุ่นเกินปกติคึกฉันทนาฯ อบจ.แก้ปัญหาด่วน”
50		- 6 พ.ค.2547 หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ภาคเหนือ หน้า 2,15 นำเสนอข่าว “มลพิษเมือง ขม. ปมปัญหาที่รอรัฐแก้ไข” ซึ่งให้เห็นมลภาวะทางอากาศเพื่อให้ทุกฝ่ายเร่งแก้ไข
51		- 8 เม.ย. 2548 หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก นำเสนอข่าว “มลพิษอากาศชัดเชียงใหม่วิกฤตินักวิชาการร้องชุมชนช่วยดูแล” เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน โดยงดการเผาทุกชนิด และลดการใช้รถส่วนตัว
52	- หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 2 ครั้ง	- 19 ธ.ค.2546 หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ ปีที่13 ฉบับ 4,540 หน้า 1,2 นำเสนอข่าว “อากาศวิกฤติ 20 จุดในเมืองมลพิษ ควันดำ-เผาป่า ชี้อุณหภูมิเชียงใหม่แย่ระบบทางเดินหายใจพบว่ามีปัญหามากยิ่งขึ้น กระทบการท้องเที่ยวซ้ำ”
53		- 13 มี.ย. 2547 หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ นำเสนอข่าว “อากาศเชียงใหม่วิกฤติหนัก พบคนป่วยเพิ่ม” เพื่อนำเสนอสถิติของผู้ที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาและร่วมแก้ไข
54	- หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 2 ครั้ง	- 23 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน หน้า 9 นำเสนอข่าว “อากาศเชียงใหม่วิกฤติ! นักวิจัยชี้ฝุ่นเกินมาตรฐาน” เพื่อเผยแพร่ข้อเท็จจริงของผลกระทบจากมลภาวะทางอากาศ

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
55		- 30 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 9 นำเสนอข่าว “นักวิชาการเชียงใหม่เสนอลดการเผา 50%” เพื่อให้ประชาชนสนใจปัญหาเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศมากขึ้นและให้ภาครัฐหันมาสนใจดูแลอย่างจริงจัง
56	- นิตยสาร Compass	- ก.พ. 2547 นิตยสาร Compass Vol.1 No.9 February 2004 page 8 นำเสนอข่าว “อากาศพิษในเชียงใหม่วิกฤตที่เราต้องร่วมกันแก้” เพื่อให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริงจากผลการสำรวจ และร่วมรับผิดชอบแก้ไข
57	- นิตยสาร City Life	- 17 ก.พ.2547 นิตยสาร City Life ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์เรื่องอาการกบด้มสุกของคนเชียงใหม่อันเนื่องจากคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่
58	- หนังสือพิมพ์สารสร้าง	- 2 ก.พ. 2548 หนังสือพิมพ์สารสร้าง หน้า 1,2 นำเสนอข่าว “เชียงใหม่อากาศแย่ เน้นแก้ลดเผาขยะ” เพื่อให้ลดการเผาในที่โล่งและเรียกร้องให้หลายๆหน่วยงานร่วมมือกันแก้ไขปัญหา
59	- หนังสือพิมพ์เดลินิวส์	- 10 เม.ย. 2548 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอข่าว “อากาศเชียงใหม่วิกฤติ” เพื่อให้ประชาชนงดการเผาทุกชนิด และลดการใช้รถส่วนตัว
60	- เชียงใหม่ปริทัศน์ จดหมายข่าวมูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง (ศูนย์ศึกษาปัญหาเมืองเชียงใหม่)	- พ.ย. 2546 เชียงใหม่ปริทัศน์ หน้า 24 – 27 นำเสนอข่าว “โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ‘การศึกษาพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนเมืองเชียงใหม่’ ” เพื่อแนะนำโครงการ ชี้แจงวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่จะดำเนินต่อไป
61		- มี.ค. 2547 เชียงใหม่ปริทัศน์ หน้า 19 – 22 นำเสนอข่าว “คนเชียงใหม่ตายผ่อนส่ง” เพื่อให้ข้อมูลวิกฤตอากาศที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง ผลกระทบต่อสุขภาพ และนำเสนอทางออกเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนในเมืองเชียงใหม่งดการเผาทุกชนิด

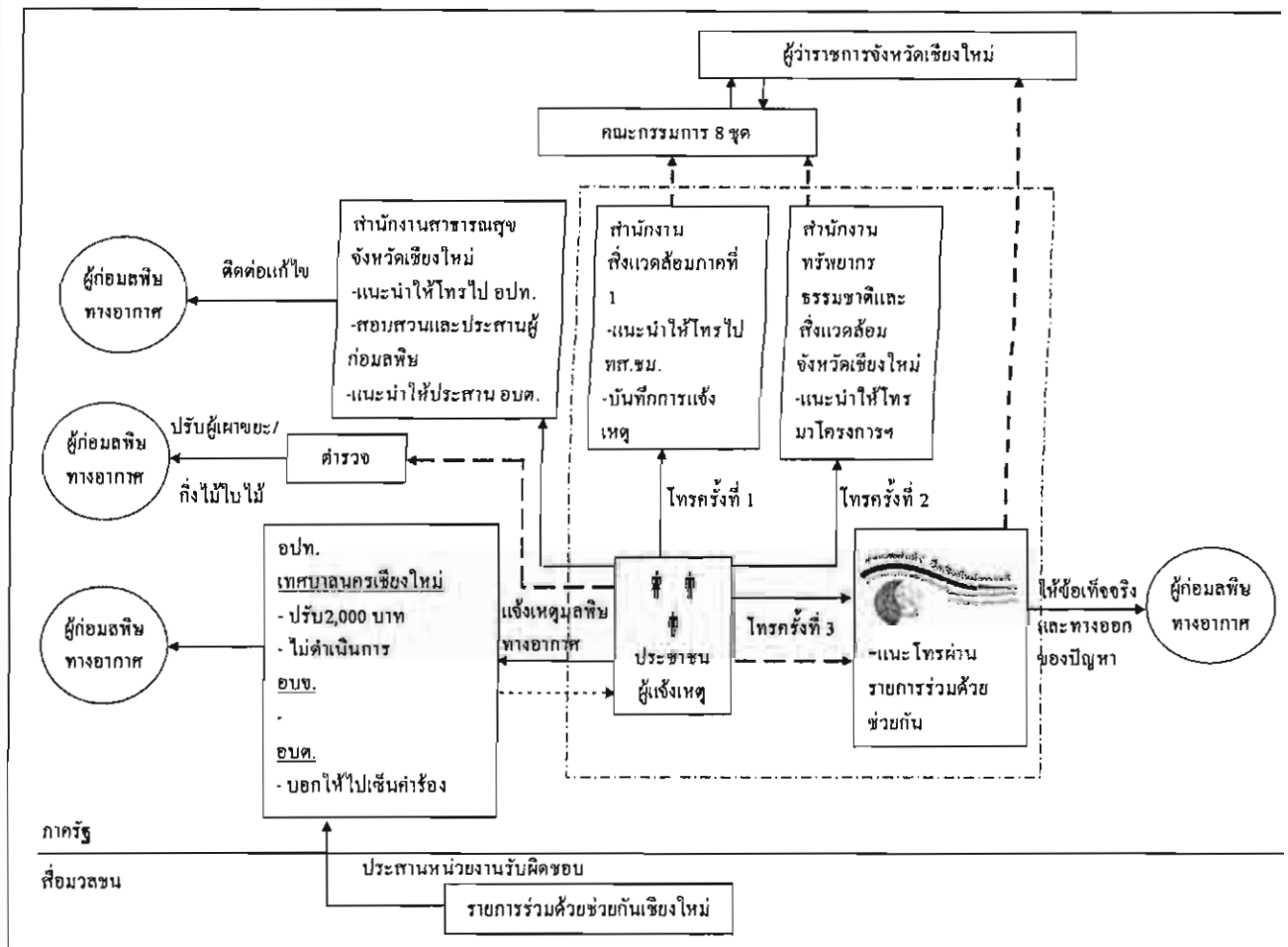
ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
62	- สถานีโทรทัศน์ไอทีวี	- 13 ก.พ.2547 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์เรื่องความวิกฤติของอากาศเมืองเชียงใหม่
63		- 12 มี.ค.2547 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์ถึงปัญหามลภาวะทางอากาศที่มีผลต่อคนเชียงใหม่
64	- สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.	- 1 ก.ย.2547 เวลา 13.00 -14.00น. สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. F.M.100.75Mhz ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ร่วมเสวนาในรายการวิทยุเพื่อชุมชน หัวข้อ “สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาเมืองเชียงใหม่”
65		- 2 มี.ค. 2548 เวลา13.00 -14.00น. สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมออกรายการวิทยุอ.ส.ม.ท. จังหวัดเชียงใหม่ F.M.100.75MHz เรื่อง “สภาพมลพิษทางอากาศและการพัฒนาเมืองเชียงใหม่”
66	- รายการ Young Zone Radio	- 20 ธ.ค.2546 เวลา 10.00-10.30น. รายการ Young Zone Radio คลื่น FM 100 MHz เสียงสื่อสารมวลชน ออกรายการเพื่อเผยแพร่ข้อมูลความวิกฤติของอากาศและการเผาในที่โล่ง
67	- สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3	- 16 มี.ค.2547 เวลา 15.00–16.00น. ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์เพื่อจัดทำสื่อบันทึกภาพอากาศเมืองเชียงใหม่
68	- รายการวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน	- 20 มี.ค.2547 รายการวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง นำเสนอข้อมูลและปัญหาการเผาในที่โล่งเพื่อสร้างความตระหนักให้ประชาชนเปลี่ยนพฤติกรรม
69	- สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ช่อง11	- 20 ก.ค.2547 เวลา 18.00 -19.30น. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่ ช่อง11 ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ร่วมเสวนา “รายการข่าวภาคเหนือ” เพื่อกระจายข้อมูลเรื่อง

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		คุณภาพอากาศสู่ประชาชน
70	- http://www.manager.co.th	- 19 มี.ค.2547 http://www.manager.co.th/local/viewnews.asp?newsid=4790504347085 นำเสนอข่าว “มช. เปิดเวทีถกคุณภาพอากาศเชียงใหม่ 26 มี.ค.” เพื่อให้ประชาชนทราบการประชุมที่จะมีขึ้น
71		- 20 มี.ค.2547 http://www.manager.co.th/local/viewnews.asp?newsid=2000000051901 นำเสนอข่าว “วิกฤตหนักจังหวัดเชียงใหม่สั่งห้ามเผา อากาศต่ำกว่ามาตรฐานแทบทุกวัน” เพื่อรายงานว่าอากาศเชียงใหม่มีสถิติปัญหาค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินกว่าค่ามาตรฐาน
72		- 28 มี.ค. 2547 http://www.manager.co.th/local/viewnews.asp?newsid=4764198957681 นำเสนอข่าว “ดัชนีปัญหาอากาศพิษเชียงใหม่เป็นวาระสำคัญของจังหวัด” เพื่อเผยให้ทราบข้อเท็จจริงของสภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ถึงเดือนมีนาคมที่ผ่านมาเข้าขั้นวิกฤต
73		- 29 มี.ค.2547 http://www.manager.co.th/local/viewnews.asp?newsid=4738394819497&key นำเสนอข่าว “กงสุลอเมริกันไฟเขียวเจ้าหน้าที่ย้ายหนีอากาศเชียงใหม่ถึงขั้นแย่งที่หลบแล้ว”
74		- 14 มี.ค. 2548 http://www.manager.co.th/local/viewnews.asp?newsid=9480000036103 นำเสนอข่าว “มลพิษเชียงใหม่ยังสูงต่อเนื่อง คอลเซ็นเตอร์ผู้ว่าฯ เอาไม่อยู่” เผยมีประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากมลพิษทางอากาศแจ้งผ่านทางโซเชียลไลน์จำนวนมาก
75		- 1 มี.ย. 2548 http://www.manager.co.th . นำเสนอข่าว “สาริต ‘เตาปิ้งย่างไร้ควัน’ รมรณรงค์คุณภาพอากาศวันสิ่งแวดล้อมโลก” เพื่อประชาสัมพันธ์งานร่วมแรงๆ ที่อุทยานการค้ากาดสวนแก้ววันที่ 5-26 มิถุนายน 2548

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
76	- http://www.chiangmaihealth.com	- 9 ม.ค.2547 http://www.chiangmaihealth.com/news_detail.php?id=28 นำเสนอข่าว “ มะเร็งปอด เชียงใหม่เพิ่มสูง สกว.หนุนวิจัย ” เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหามลภาวะทางอากาศ
77	- http://www.environnet.in.th	- 17 ก.พ.2547 http://www.environnet.in.th/news/news_detail.asp?id=478 นำเสนอข่าว “ เชียงใหม่ผจญภาวะกบตัมสูง ผุ่นพิษในอากาศค่าเกินมาตรฐาน ” เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
78		- 28 มี.ค. 2547 http://www.environnet.in.th/news/news_detail.asp?id=600 นำเสนอข่าว “ ดันปัญหาอากาศพิษเชียงใหม่เป็นวาระสำคัญของจังหวัด ” เพื่อเผยแพร่ทราบข้อเท็จจริงของสภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ถึงเดือนมีนาคมที่ผ่านมาเข้าชั้นวิกฤต
79		- 10 มี.ย. 2548 http://www.environnet.in.th/news/news_detail.asp?id=1483 นำเสนอข่าว “ เชียงใหม่ล่าถอย-ควันพิษเข็ดตันต่อเผาขยะ! ‘จรรยา’ อาหารปิ้ง ” เพื่อกระตุ้นให้ลดการก่อพฤติกรรมดังกล่าวเพื่อแก้ไขปัญหามลภาวะ
80	- http://www.trf.or.th	- 6 เม.ย. 2548 http://www.trf.or.th/News/Content.asp?Art_ID=269 นำเสนอข่าว “ ร่วมใจแก้ไขมลพิษทางอากาศเมืองเชียงใหม่ ” เพื่อให้ประชาชนในเมืองเชียงใหม่ร่วมกันแก้ไขปัญหามลภาวะและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
81	- http://www.siamrath.co.th	- 14 พ.ค. 2548 http://www.siamrath.co.th/Abroad.asp?Review=10297 นำเสนอข่าว “ ‘เชียงใหม่’ กับวิกฤติของอากาศ ” เพื่อรายงานคุณภาพอากาศที่เป็นมลภาวะในเมืองเชียงใหม่
82		- 20 พ.ค. 2548 http://www.swis.montfort

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		.ac.th/cgi_bin/cgi_edu/mcs/post_news/print_post.pl? นำเสนอข่าว “อากาศเชียงใหม่สกปรกกว่าเมืองอุตสาหกรรม” เป็นการนำเสนอข่าวโดยอาจารย์โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกมัธยม ซึ่งเป็นเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่
83		- 25 พ.ค. 2548 http://www.webboard.nationgroup.com/2005/05/25/w007reg.5019.php?id=5019 นำเสนอข่าว “อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ : อากาศเชียงใหม่ยังน่าเป็นห่วง นักวิจัยเผยพบอัตราการก่อมลพิษสูงขึ้น เน้นความเข้าใจให้คนเชียงใหม่ จังหวัดและองค์กรท้องถิ่นสร้างเครือข่าย ‘อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ’ ” เพื่อกระตุ้นให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันแก้ไข
84		- 14 มิ.ย. 2548 http://www.chiangmainews.co.th/site/news/topnews/s/howdetail.asp?id=1288 นำเสนอข่าว “นักวิชาการเผยเผาขยะหตุมลพิษ” เพื่อรายงานผลการสำรวจแหล่งมลพิษในเขตอำเภอเมือง และกระตุ้นให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

แผนภูมิ 5.1 แสดงการตอบสนองของภาครัฐและสื่อมวลชนต่อการแจ้งเหตุของประชาชน

การวิเคราะห์พฤติกรรมกรมการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศในเมืองเชียงใหม่

นอกจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ที่ได้รับทราบข้อมูลจากโครงการฯ แล้ว ยังมีพฤติกรรมกรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและหน่วยงานต่างๆ ซึ่งในความเป็นจริงมีการกิจที่จะต้องดูแลรักษาคุณภาพอากาศให้ดี แต่ในทางปฏิบัติหน่วยงานหลายแห่งทราบบ้างไม่ทราบบ้าง และโดยส่วนใหญ่ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศเสียเมืองเชียงใหม่อย่างเข้มแข็งโดยตัวเอง หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ได้แก่

1. ราชการส่วนภูมิภาค

1.1 จังหวัดเชียงใหม่

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่ได้ออกคำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเด็ดขาด อาจเป็นเพราะเกรงว่าจะกระทบการท่องเที่ยว หรือมีทัศนคติที่ไม่เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม หรือไม่เห็นความสำคัญที่จะปกป้องชีวิตประชาชนคนเชียงใหม่จากมลภาวะทางอากาศ

ตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา ผู้วิจัยได้นำคณะนักวิชาการที่มีผลงานวิจัยหรือห่วงใยปัญหาคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ขอเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ที่มารับตำแหน่งทุกคน เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ และเรียกร้องให้มีการสั่งการเพื่อแก้ปัญหานี้ แต่ผลของความพยายามคือไม่มีการสั่งการใดๆ หลังการเข้าพบ หรือมีเพียงหนังสือ “ขอความร่วมมือ” ไม่ให้เผาขยะแต่ไม่ได้ “ห้ามเผาขยะ” เช่นเดียวกับเมื่อดำเนินโครงการฯ นี้ และได้เข้าพบนายปริญญ์ ปานทอง รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่แทนผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้เนื่องจาก

1) ผู้ว่าฯ มักไม่เห็นความสำคัญของปัญหา จึงให้รองผู้ว่าฯ เป็นผู้รับฟังการนำเสนอแทน

2) เมื่อรับทราบข้อมูลแล้วรองผู้ว่าฯ ไม่ได้สั่งการให้แก้ไขปัญหาก็เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับรู้ข้อมูล มีเพียงการให้ความเห็นว่าต้องช่วยกันแก้ไขปัญหามากกว่า

3) เมื่อโครงการฯ ร่างหนังสือสั่งการห้ามการเผาในที่โล่งโดยเด็ดขาดทางจังหวัดเปลี่ยนเป็นขอความร่วมมืองดการเผาในที่โล่ง ซึ่งโครงการฯ เป็นธุระในการส่งจดหมายไปยังหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งได้ผลระดับหนึ่ง

แต่ต่อมาจังหวัดมีหนังสือเลขที่ ศธ 0515(016) / ว 8944 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2547 ไปยังองค์กรปกครองท้องถิ่น อนุญาตให้เผาขยะได้ในบางเวลา ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิธีคิดของฝ่ายบริหารที่ไม่เห็นความวิกฤตของปัญหามลภาวะทางอากาศเสียของเชียงใหม่เพราะเกรงว่าจะต้องแก้ปัญหาล้นเมืองหากไม่อนุญาตให้เผาขยะหรือใบไม้ หากผู้บริหารเห็นว่าปัญหามลภาวะทางอากาศเสียเร่งด่วนสมควรต้องได้รับการแก้ไขก็ต้องระดมความเห็นจากทุกภาคส่วน ตั้งเป็นเงื่อนไขว่าเผาในที่โล่งไม่ได้ แล้วจะให้

แก้ปัญหาอย่างไร ซึ่งคำตอบก็จะนำไปสู่การ “ลดปริมาณขยะ” และการจัดการอื่นๆ และการตั้งเป้าหมายเพื่อให้สามารถบริหารจัดการปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) หลังจากที่มีเมืองเชียงใหม่ถูกจัดลำดับให้เป็นเมืองลำดับที่ 29 ใน 37 เมืองที่กำลังน่าเกลียด (Getting Ugly) โดยนิตยสาร National Geographic Traveller ได้สัมภาษณ์นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว ทำให้องค์กรประชาชนและสถาบันการศึกษา รวมถึงกันเรียกร้องให้จังหวัดเชียงใหม่ประกาศให้ปัญหาอากาศเสียเป็นวาระเร่งด่วนของจังหวัดเชียงใหม่ (ขณะเดียวกันองค์กรกลุ่มนี้ได้ยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ให้สั่งการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วย)

แม้ว่าในที่สุดจังหวัดเชียงใหม่ได้ประกาศว่าปัญหาอากาศเสียเป็นวาระเร่งด่วนของจังหวัดเชียงใหม่ แต่ก็ไม่ได้มีกิจกรรมหรือการสั่งการที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาดังกล่าว ประชาชนจำนวนมากยังไม่ทราบข้อเท็จจริงว่าอากาศเมืองเชียงใหม่วิกฤตขนาดไหน และทำไมเราจึงจำเป็นต้องลงมือแก้ไขในทีละเล็กละน้อย เป็นต้น

5) ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งมาจากส่วนกลางไม่เคยเชื่อมโยงปัญหามลพิษจากสนามบินกับมลพิษทางอากาศกับการขยายตัวของโครงข่ายถนนวงแหวนที่ตัดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ หรือหากจะมองเห็นปัญหามลพิษทางอากาศที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตก็ไม่กล้าได้แย่งนโยบายจากส่วนกลาง เมืองเชียงใหม่จึงเติบโตในลักษณะที่ทำให้มลพิษทางอากาศเพิ่มขึ้น ไม่ใช่ไปสู่การลดปัญหา

1.2 ศูนย์พัฒนาภาคเหนือ – แม้ว่าศูนย์นี้จะไม่ได้ดูแลรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาลิงแควล้อมโดยตรง แต่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้ประเด็นความวิกฤตของอากาศเสียของแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูนได้รับการบรรจุเข้าสู่วาระการประชุม ค.ร.ม.สัญจร ที่เชียงใหม่ ทำให้นายกรัฐมนตรีสั่งการและอนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วน และได้รับการประกาศเป็นวาระเร่งด่วนของเชียงใหม่และลำพูน

1.3 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 เชียงใหม่ – หน่วยงานนี้มีความรู้เรื่องด้านมลพิษทางอากาศมาก ในอดีต สวล.ภาค1 รับทราบข้อมูลความปนเปื้อนของอากาศเชียงใหม่ แต่ไม่ได้ทำให้ปัญหาอากาศเสียเป็นประเด็นสาธารณะเพราะเกรงจะกระทบการท่องเที่ยว แต่หลังจากโครงการนี้ได้เริ่มทำโครงการ สวล.ภาค1 มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อคิดเห็นแก่ที่ประชุมในเรื่องคุณภาพอากาศ และได้อนุมัติงบประมาณให้แก่โครงการฯ และเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ในการจัดกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย 4 ธันวาคม 2547

1.4 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ – เป็นหน่วยงานใหม่ที่ขาดความรู้ความเข้าใจและข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เพราะที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่เป็นบุคลากรสังกัดกรม

ป่าไม้ที่รู้เรื่องป่าไม้แต่ไม่รู้เรื่องสิ่งแวดล้อม ในระยะต้นจึงไม่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ ทั้งๆ ที่โดยอำนาจหน้าที่สามารถทำอะไรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ เจ้าหน้าที่ไม่รับเรื่องราวร้องเรียนเกี่ยวกับคุณภาพอากาศจากประชาชน แต่ให้เบอร์โทรศัพท์ของโครงการฯ และให้ประชาชนโทรมาเรียน รวากับว่าโครงการฯ เป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศโดยตรง ทั้งที่โครงการนี้เป็นเพียงโครงการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมของแต่ละหน่วยงานและประชาชนว่ามีส่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศอย่างไรบ้างเท่านั้น

1.5 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ – เป็นหน่วยงานที่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหามลพิษทางอากาศจะคิดถึงก่อนหน่วยงานใดๆ แต่เมื่อประชาชนโทรศัพท์ไปแจ้งเหตุการณ์ก่อมลพิษในช่วงต้นของการดำเนินโครงการ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขบอกปิดว่าอำนาจของสาธารณสุขจังหวัดตาม พรบ.สาธารณสุขแห่งชาติ ถูกถ่ายโอนไปอยู่ที่องค์กรปกครองท้องถิ่นแล้ว แต่ช่วงหลังเมื่อนักวิจัยร่วมของโครงการไปชี้แจงเพื่อนร่วมงานให้ทราบความสำคัญของปัญหา และหลังจากที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่แต่งตั้งให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่เป็นประธานคณะทำงานควบคุมปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดจากการเผา ปิ้งย่าง อาหาร ทำให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่นอกจากรับการร้องเรียนจากประชาชนในเรื่องมลพิษทางอากาศแล้ว ยังไปตรวจสอบและแนะนำผู้ก่อมลพิษให้แก้ไขปัญห่อีกด้วย สาเหตุที่เจ้าหน้าที่ไม่รับเรื่องราวร้องเรียนในช่วงแรกอาจเป็นเพราะไม่ต้องการแบกรับภาระที่ถูกถ่ายโอนไปยังองค์กรปกครองท้องถิ่นไปแล้ว แต่เมื่อปัญหามลพิษทางอากาศได้กลายเป็นวาระเร่งด่วนของจังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้เห็นวิทัศน์ “เคล็ดลับอายุยืน” ว่ามลพิษทางอากาศเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงกับปัญหาสุขภาพเป็นอย่างยิ่ง จึงได้หันมาให้ความร่วมมือดีขึ้น

1.6 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่ – แม้ว่าปัญหามลพิษทางอากาศเสียได้ถูกประกาศให้เป็นวาระเร่งด่วนของจังหวัดเชียงใหม่แล้ว แต่ประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้เท่าที่ควร เพราะในการยื่นประเด็นเพื่อขอให้บรรจุในวาระการแถลงข่าวประจำสัปดาห์ของจังหวัดเชียงใหม่ กิจกรรมของโครงการไม่ได้รับการบรรจุเข้าในวาระการแถลงข่าว ในเวลาที่ต้องการ โครงการฯ เสนอให้โครงการฯ เลื่อนการแถลงข่าวออกไปหากมีการแถลงข่าวของหน่วยงานอื่นมาก จึงเป็นการให้ความสำคัญแก่ “หน่วยงาน” มากกว่า “ประเด็น” ที่มีความเร่งด่วน

1.7 สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 3 จังหวัดเชียงใหม่ – ซึ่งมีทั้งสถานีวิทยุและโทรทัศน์ในสังกัดได้ให้ความร่วมมือแก่โครงการเป็นอย่างดี โดยอนุญาตให้ไปออกรายการ “มอง

เมืองเหนือ” 2 ครั้ง และเผยแพร่ออกอากาศรายการในลักษณะข่าวกิจกรรมการประชุมต่างๆ ของโครงการหลายครั้ง สาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะโครงการนี้สังกัดหน่วยงานของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้จัดรายการป่วยด้วยโรคมะเร็งและได้รับผลกระทบจากการเผาขยะของเพื่อนบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง จึงให้ความสนใจต่อประเด็นมลพิษอากาศเสียเป็นพิเศษ อีกประการหนึ่งอาจเห็นความสำคัญของปัญหาว่ากระทบประชาชนในวงกว้างจึงอนุญาตให้โครงการเข้าร่วมรายการ

นอกจากนั้นสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดเชียงใหม่ (สวท.เชียงใหม่) ได้นำสื่อบุคคลไปออกอากาศเผยแพร่โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และรายการอื่นที่ออกอากาศที่สถานีแห่งนี้ เช่น รายการ “98 แวดเวียง” ได้สัมภาษณ์โครงการนี้หลายครั้งอาจเป็นเพราะมีความตระหนักต่อปัญหาอากาศเสียของเมือง

2. องค์การปกครองท้องถิ่น

องค์การปกครองท้องถิ่นทุกระดับตั้งแต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ (อบจ.) เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลตำบลช้างเผือก องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สุเทพและฟ้าฮ่ามในพื้นที่ศึกษา (และนอกพื้นที่ศึกษา) มีภารกิจที่จะต้องดูแลรักษาความสะอาด ซึ่งโดยทั่วไปคือการเก็บขยะและทำความสะอาดถนนหนทางต่างๆ เมื่อองค์กรเหล่านี้ขาดประสิทธิภาพในการจัดเก็บและกำจัดขยะ โดยเฉพาะไม่จัดเก็บกิ่งไม้ใบไม้ จึงทำให้ประชาชนต้องช่วยตนเองในการกำจัดสิ่งต่างๆ และใช้เป็นข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรมให้ตัวเองในการที่จะเผาสสิ่งต่างๆ

2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ (อบจ.ชม.) เป็นองค์กรที่ไม่มีพื้นที่ในความรับผิดชอบที่ชัดเจน เพราะในเขตเทศบาลผู้บริหารเทศบาลแต่ละแห่งก็เป็นผู้ดูแล เขต อบต. ก็เป็นนิติบุคคลดูแลพื้นที่ของตนเอง ทำให้อบจ.นี้แม้จะมีงบประมาณมากแต่ก็ไม่ได้มีบทบาทในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศที่ชัดเจน แต่ อบจ.ชม. ได้รับมอบหมายให้ดูแลการจัดการขยะในโซนกลาง ซึ่งประกอบด้วยอำเภอต่างๆ ในเขตผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่อันได้แก่ อำเภอเมือง แม่ริม สันทราย ดอยสะเก็ด สันกำแพง สารภี หางดง แต่ยังไม่สามารถดำเนินการจัดการขยะแบบครบวงจรได้ เนื่องจากถูกชาวบ้านต่อต้าน เพราะไม่เชื่อถือว่าจะสามารถดำเนินการได้โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและไม่ทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน วิธีคิดของ อบจ.ชม. ก็คือการสร้างโรงขยะขนาดใหญ่เพื่อแยกขยะแล้วนำไปกำจัด แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะลดการผลิตขยะแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หลังจากรับฟังการนำเสนอของโครงการฯ แล้ว อบจ.ชม. ได้จัดทำป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ติดในที่ต่างๆ เพื่อรณรงค์ไม่ให้ประชาชนเผาในที่โล่ง เนื่องจากนายก อบจ.ชม. เป็นคณะอนุกรรมการเพื่อทำงานลดการเผาในที่โล่ง

2.2 เทศบาลนครเชียงใหม่

- นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ คนปัจจุบัน เป็นนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงครั้งแรกของเมือง เมื่อได้รับการกระตุ้นโดยโครงการฯ และโดยสื่อมวลชนก็ดูเหมือนว่าจะให้

ความสำคัญต่อปัญหาการเผาในที่โล่ง โดยได้ตั้งฝ่ายดูแลมลพิษทางอากาศและเสียงภายในเทศบาลฯ นอกเหนือจากการดูแลเรื่องขยะ น้ำเสีย และความสะอาดทั่วไป ฯลฯ (ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2548 มีการตั้งฝ่ายนี้อย่างสมบูรณ์ มีงบประมาณของฝ่ายเพื่อดูแลเรื่องอากาศโดยเฉพาะ) และมีการติดป้ายให้ดับเครื่องยนต์จอร์รถอู่พักหนึ่ง แต่แล้วก็ไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง ป้ายประชาสัมพันธ์คุณภาพอากาศที่แจ้งศรีภูมิไม่ได้รับการปรับข้อมูลให้ทันสมัย เมื่อมีปริมาณฝุ่นเกินมาตรฐานก็ไม่ได้เน้นย้ำว่ามีอันตรายต่อสุขภาพอย่างชัดเจน และไม่มีการประกาศเตือนว่าเมื่อปริมาณฝุ่นมีมากเกินไปแล้วจะให้ประชาชนทำอย่างไร เช่น ให้อยู่ในอาคารที่ปิด ไม่ควรออกกำลังกายในช่วงนั้น เป็นต้น

แม้ว่าเทศบาลนครเชียงใหม่จะออกเทศบัญญัติห้ามเผาและเริ่มปรับผู้เผาในที่โล่งไปแล้วระยะหนึ่งเป็นเงินรายละ 2,000 บาท แต่การที่ไม่ได้ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและไม่มีการเตือน ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคม เพราะเพื่อนบ้านบาดหมางกัน คนที่ถูกปรับไม่ได้คิดว่าสาเหตุเป็นเพราะตนก่อมลพิษซึ่งผิดกฎหมายและรบกวนเพื่อนบ้าน แต่กลับคิดว่าที่ตนถูกปรับเพราะเพื่อนบ้านไปฟ้องเทศบาลฯ จึงมีการต่อว่าและโกรธเกลียดกัน

แม้ว่าเทศบาลนครเชียงใหม่ได้จัดให้มีรถแม่เหล็กบริการเป็นทางเลือกในการเดินทางเพื่อให้ประชาชนลดการใช้รถส่วนตัว ซึ่งจะนำไปสู่การลดมลพิษจากการจราจร แต่เส้นทางที่รถแม่เหล็กให้บริการไม่ผ่านจุดสำคัญเท่าที่ควร เช่น ไม่ผ่านตลาดวโรรสและตลาดต้นลำไย ซึ่งเป็นแหล่งธุรกิจสำคัญ ทำให้รถแม่เหล็กไม่ได้รับความนิยม และไม่อาจแก้ปัญหาจราจรอย่างที่ต้องการจะเป็น

อย่างไรก็ดีเป็นที่น่าสังเกตว่า แม้เทศบาลนครเชียงใหม่จะมีกิจกรรมรณรงค์ให้มีการลดการก่อมลพิษทางอากาศทั้งจากการเผาและการจราจร แต่เทศบาลฯ ก็มีโครงการสร้างเตาอบขยะ และเผาขยะเพื่อสร้างพลังงานซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีจากอังกฤษ เสียเงินหลายร้อยล้านบาทเพียงเพื่อจะแยกขยะ แต่ในความเป็นจริงการแยกขยะสามารถทำได้โดยใช้แรงงานคนซึ่งจะเป็นการสร้างงานให้คนจำนวนมาก ขณะเดียวกันก็ใช้งบประมาณต่ำกว่าการใช้เครื่องอบนี้ ซึ่งในอนาคตคงจะถูกทิ้งเป็นอนุสาวรีย์เช่นเดียวกับเตาเผาขยะที่ถูกทิ้งและแห่งอื่นๆ ของประเทศไทย เพราะค่าดำเนินการ (Operating cost) สูงเกินความสามารถที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถทำได้

สาเหตุที่เทศบาลนครเชียงใหม่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศเนื่องจาก

1) วิธีคิดในการจัดการขยะ หรือจัดการสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไม่ได้คิดแบบเชื่อมโยงปัญหา จึงไม่ได้เห็นว่าหากกำจัดขยะด้วยการเผาแล้วจะก่อให้เกิดผลกระทบที่ตามมาอย่างไรบ้าง หรืออาจจะเห็นปัญหาแต่ไม่คิดว่าจะมีความวิกฤตมากมาย

2) ความเชื่อที่ว่าเทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ จึงนิยมที่จะสร้างเตาเผาขยะและเตาผลิตกระแสไฟฟ้าจากขยะเป็นการนำ “การพัฒนา” มาสู่บ้านเมือง มีประชาชนตั้งข้อสังเกตว่าการที่ผู้บริหารบ้านเมืองนิยมใช้งบประมาณจำนวนมหาศาลที่จะแก้ไขปัญหาอาจได้รับ

ผลประโยชน์จากโครงการขนาดใหญ่ต่างๆ จึงไม่สนใจที่จะ “จัดการ” ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ปัญหาขยะเป็นภาระหน้าที่ที่องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องจัดการ การกำจัดขยะออกไปให้พ้นตัวไม่ว่าจะเป็นวิธีใดก็ย่อมเป็นผลดีและสามารถทำให้ผู้บริหารมีภาพลักษณ์ของคนที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

4) การขาดความจริงใจในการแก้ปัญหา เทศบาลนครเชียงใหม่มักจะอ้างว่าไม่มีงบประมาณ เพื่ออธิบายว่าเป็นสาเหตุที่ไม่สามารถดำเนินงานรณรงค์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ได้ ทั้งๆ ที่การรณรงค์หลายอย่างเพียงใช้การอธิบายให้เข้าใจและขอความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ของสังคมก็สามารถทำได้ หากปัญหานี้มีแหล่งทุนสนับสนุนมากเทศบาลฯ ก็จะกระตือรือร้นที่จะทำในช่วงนั้นๆ การแก้ปัญหาจึงไม่ต่อเนื่องและไม่มีประสิทธิภาพ ยกตัวอย่าง เมื่อมีการประชุมระดมความคิดเห็นครั้งแรกเพื่อแนะนำโครงการฯ แขวงกาวิละบอกว่าจะทำงานร่วมกับหมอดินเพื่อเข้าไปให้ความรู้เรื่องการทำปุ๋ยหมักแก่ชาวชุมชนหนองป่าครั่ง แต่จนกระทั่งโครงการฯ ได้ทำงานไปจนสิ้นสุดโครงการ (23 เดือน) ก็ไม่เคยมีเจ้าหน้าที่เทศบาลฯ เข้าไปทำตามที่เคยสัญญาไว้กับประชาชน คงมีแต่เจ้าหน้าที่โครงการเท่านั้นที่เข้าไปอบรม ทำจุลสาริต และพาอาสาสมัครของชุมชนไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบ้านโป่งน้อยและกลุ่มเกษตรอินทรีย์อำเภอคอยสะเกิด

5) การกลัวคู่แข่งทางการเมืองทำให้เทศบาลนครเชียงใหม่และผู้ชุมชนในสังกัดเทศบาลฯ ไม่ให้ความร่วมมือเจ้าหน้าที่โครงการ โดยเฉพาะในระยะแรกของโครงการซึ่งเป็นช่วงก่อนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง นอกจากนี้ไม่ให้ความร่วมมือแล้วยังพุดจาก้าวร้าวเป็นปฏิปักษ์กับคณะทำงาน เพราะเกรงว่าหัวหน้าโครงการฯ (หรือคู่สมรส) อาจลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีจากการเลือกตั้งโดยตรงเป็นคนแรก โดยเข้าใจว่าการที่มาทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเพราะมีเป้าหมายทางการเมือง

6) การกลัวเสียฐานคะแนนเสียง ทำให้เทศบาลฯ ไม่จัดการเรื่องการห้ามจุดโคมไฟ ซึ่งเป็นแหล่งมลพิษที่มีมากที่สุดในช่วงเทศกาลเดือนยี่เป็ง และเป็นสาเหตุของอัคคีภัย ทำให้ไฟไหม้บ้านเรือนและอาคารอื่นๆ ของประชาชนไปหลายหลังแล้ว เพราะผู้ผลิตโคมไฟเป็นคนในชุมชนต่างๆ

2.3 เทศบาลตำบลช้างเผือก – แม้จะเป็นเทศบาลขนาดเล็กแต่ก็มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่เมืองซึ่งยังมีพื้นที่โล่งว่างมาก และมีร้านอาหารประเภทปิ้งย่างมาก จึงทำให้พบแหล่งมลพิษทางอากาศจากการสำรวจแต่ละครั้งเป็นจำนวนไม่น้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาอากาศเสียของเทศบาลตำบลช้างเผือกยังไม่ได้ผล แม้จะมีกิจกรรมรณรงค์ลดขยะร่วมกับโรงเรียนวัดช้างเคียน อย่างไรก็ตาม เทศบาลตำบลช้างเผือกได้เอาแผ่นพับที่โครงการผลิตไปผลิตซ้ำโดยใช้เนื้อหาเดิมแต่พิมพ์ในนามเทศบาลนี้ ซึ่งก็ถือว่าเทศบาลฯ ก็มีความตระหนักต่อปัญหานี้เช่นเดียวกัน

2.4 อบต.สุเทพ - ในเขตความรับผิดชอบของ อบต.สุเทพ มีทั้งพื้นที่เมืองและพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะที่รกร้างว่างเปล่าอยู่ไม่น้อย อบต. ให้ความสำคัญต่อการแยกขยะรีไซเคิลเพื่อจำหน่ายเพราะมีรูปธรรมว่าขยะประเภทนี้สามารถทำรายได้เป็นกอบเป็นกำให้แก่เทศบาลได้ สมาชิก อบต.สุเทพ บางคนสาธิตให้เห็นความสำเร็จของการขายขยะรีไซเคิล อบต. จึงสนับสนุนงบประมาณแก่โรงเรียนบ้านโป่งน้อยเป็นต้นแบบของการจัดทำธนาคารขยะ และได้สั่งการให้โรงเรียนในสังกัดของ อบต. ให้แยกขยะเพื่อนำจำหน่าย

แต่ในเรื่องการทำปุ๋ยหมักจากเศษใบไม้กิ่งไม้และขยะย่อยสลายจากบ้านเรือนนั้น อบต. ยังไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก และเพิ่งอนุมัติการสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียนบ้านโป่งน้อยในการทำปุ๋ยหมักจากเศษใบไม้กิ่งไม้หลังจากอนุมัติงบประมาณสนับสนุนธนาคารขยะ แต่ อบต.สุเทพ ไม่ยอมทำปุ๋ยหมักในระดับใหญ่เพื่อลดการเผาในแต่ละบ้าน เพราะไม่ต้องการให้เป็นภาระแก่ตน จึงเป็นเหตุให้แต่ละบ้านที่ไม่สะดวกที่จะทำปุ๋ยหมักมีข้ออ้างในการเผาต่อไป

สาเหตุที่ อบต.สุเทพ ไม่สนใจทำปุ๋ยหมักอาจเนื่องมาจาก

1. ความไม่ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหาอากาศเสียจากการเผาในที่โล่งอย่างแท้จริง
2. อาจเห็นว่าการเก็บขยะรีไซเคิลสามารถทำเงินได้เป็นกอบเป็นกำ ในขณะที่การทำปุ๋ยหมักอาจไม่ทำรายได้ให้แก่ อบต. ได้มากเพราะเป็นเรื่องใหม่ และอาจเข้าใจว่าการทำปุ๋ยหมักต้องใช้แรงงานในการพลิกกองปุ๋ย ซึ่งคนงานไม่อยากทำเพราะเหนื่อย แต่ในปัจจุบันได้มีนักวิชาการคิดกระบวนการทำปุ๋ยหมักโดยไม่ต้องพลิกกองปุ๋ยได้แล้ว และที่พะเยาการทำปุ๋ยวิธีนี้ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรเป็นกอบเป็นกำ

3. กลุ่มนักธุรกิจ

นักธุรกิจโดยธรรมชาติจะคิดวิเคราะห์ในเชิงการลงทุนว่าหากทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วคุ้มทุนหรือไม่ โดยคิดเฉพาะตัวเลขเชิงเศรษฐกิจ แต่ไม่ได้คิดถึงต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม หรือผลประโยชน์ของสังคม (Social benefit) ทำให้นักธุรกิจจำนวนมากยังไม่สนใจประเด็นอากาศเสียเท่าใดนัก

3.1 หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ - เมื่อเมืองเชียงใหม่ถูกจัดลำดับว่าเป็นเมืองที่น่าเกลียด หอการค้าได้จัดเสวนาใหญ่เพื่อเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมถอย เรียกร้องให้มีขนส่งมวลชน ขยายสนามบินเชียงใหม่ เพื่อลดปัญหามลภาวะทางอากาศของเมืองเชียงใหม่ แต่ในส่วน of นักธุรกิจแต่ละคนไม่พบว่ามีส่วนใดที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมส่วนตัวเพื่อลดปัญหาอากาศเสียอย่างเด่นชัด

3.2 สภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ - เป็นองค์กรภาคเอกชนที่เป็นฝ่ายผลิต เมื่อกรรมการและสมาชิกหลายคนได้รับฟังการนำเสนอของโครงการฯ เห็นความวิกฤตของปัญหา แต่

ไม่ได้แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากระบวนการผลิต เช่น ในที่ประชุมเลขานุการสภาอุตสาหกรรมเล่าว่า สภาฯ กำลังผลักดันให้ผู้ผลิตเปลี่ยน boiler จากที่ใช้ฟืนเป็นดีเซล แต่เมื่อสอบถามไปก่อนสิ้นสุดโครงการฯ นี้ ก็ยังไม่มีมาตรการแก้ไขแต่อย่างใด

สาเหตุอาจเป็นเพราะ

1. ในเชิงเศรษฐศาสตร์ผู้ประกอบการจะต้องเสียงบประมาณในการดำเนินการแก้ไขปัญหามา ทำให้ลดส่วนที่เป็นกำไรให้เหลือน้อยลง จึงไม่มีแรงจูงใจที่จะแก้ไขปัญหา
2. ผู้ประกอบการไม่เห็นความเชื่อมโยงของอากาศเสียที่จะทำให้คนงานเจ็บป่วย ซึ่งในที่สุดแล้วจะทำให้ผู้ประกอบการต้องเสียเงินค่ารักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย และประสิทธิภาพในการทำงานของคนงานที่เจ็บป่วยย่อมมีน้อยลง

4. สถาบันการศึกษา

นอกจากพ่อแม่แล้ว สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการบ่มเพาะเยาวชนและประชาชนให้สนใจหรือไม่สนใจปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดขึ้น และมีจิตสำนึกที่จะร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

4.1 โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย - หลายแห่งที่สมัครเป็นเครือข่าย

อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ให้ความร่วมมืออย่างดีในการอนุญาตให้ครูและนักเรียนมาร่วมกิจกรรม และให้ความร่วมมือในการขจัดแหล่งมลพิษทางอากาศที่โรงเรียนเคยเป็นผู้ก่อ เช่น โรงเรียนมงฟอร์ตเอาไบไม้และห้วยมาทำปุ๋ยหมักและจำหน่ายให้ผู้ปกครองแทนการเผาทิ้ง เป็นต้น แต่มีโรงเรียนอีกไม่น้อยที่ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการสำรวจพบว่า โรงเรียนจำนวนไม่น้อยก่อมลพิษทางอากาศเอง มีการเผาขยะ หรือกิ่งไม้ใบไม้ทุกครั้งที่มีการสำรวจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนว่า ไม่ได้ให้ความสนใจหรือความตระหนักต่อปัญหาอากาศเสียเลย ทั้งๆ ที่บางโรงเรียนหัวหน้าโครงการฯ ได้ไปขอพบผู้บริหารและบอกกล่าวถึงความรุนแรงของปัญหาอากาศเสีย แต่โรงเรียนปฏิเสธว่าไม่ได้เผา เป็นคนงานของเทศบาลที่เข้าไปเผาขยะในโรงเรียน ซึ่งหากผู้บริหารโรงเรียนผู้นี้ไม่เห็นด้วยกับการเผาขยะ ก็น่าจะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด เพราะบุกรุกเข้าไปกระทำการที่เจ้าของพื้นที่ไม่เห็นชอบ ดังนั้นจึงเป็นที่แน่นอนว่าผู้สำรวจจะพบเห็นการเผาจากโรงเรียนนี้บ่อยครั้ง

4.2 ครูและอาจารย์ - ผู้ที่เข้าร่วมในโครงการมีภาระหน้าที่หลายอย่าง เช่น เป็นฝ่าย

อาคารสถานที่ สอนศิลปะ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ครูประจำชั้น ฝ่ายกิจกรรม ฯลฯ ซึ่งก็ได้ร่วมมือกันทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยกันเป็นอย่างดี ปัญหามีดังนี้ คือ

1. การขออนุมัติจากโรงเรียนมาทำกิจกรรม เพราะครูแต่ละคนต้องมีคาบสอนไม่ตรงกันทำให้หาเวลาประชุมที่ทุกคนสะดวกได้ยาก

2. ผู้บริหารไม่ระบุชื่อครูที่จะร่วมทำกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่อง บางครั้งก็ระบุครูคนหนึ่ง บางครั้งก็ระบุครูอีกคน ทำให้ต้องนับ 1 ใหม่ การทำงานกับโรงเรียนนั้นๆ จึงไม่ต่อเนื่อง

3. ครูที่มีความเข้มแข็งในการทำงานมักจะมีกิจกรรมหลายอย่าง ไม่มีเวลาทำงานให้กิจกรรมของโครงการนี้มากนัก

4.3 นักเรียน - เป็นกลุ่มเป้าหมายสำหรับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ทำให้โรงเรียนหนึ่งๆ มีโครงการด้านสิ่งแวดล้อมไม่น้อย การบ่มเพาะจากระบบการศึกษาเป็นเรื่องที่ดี หากเนื้อหาที่บ่มเพาะนั้นมีความถูกต้อง ปัญหาที่เกิดจากการทำกิจกรรมกับนักเรียน คือ

- นักเรียนไม่มีเวลาเพราะต้องเรียนตลอดทั้งวัน การทำกิจกรรมในวันเสาร์-อาทิตย์ ก็ทำได้ยากมาก เพราะนักเรียนเรียนพิเศษ แม้ในช่วงปิดเทอมนักเรียนก็เข้าค่ายกันเป็นส่วนใหญ่ จึงหาเวลาที่ทำกิจกรรมด้วยกันได้ยาก

- นักเรียนบางโรงเรียนสามารถร่วมกิจกรรมด้วย 1-2 ปี แล้วต้องลาออกไปสอบเข้าโรงเรียนอื่น ทำให้ต้องฝึกนักเรียนรุ่นใหม่มาร่วมทำกิจกรรม ทำให้เกิดการชะงักของกิจกรรมจากโรงเรียนนั้นๆ

- นักเรียนไม่ได้นำเนื้อหาวิชาและข้อเท็จจริงจากโครงการฯ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น นักเรียนได้รับทราบข้อเท็จจริงว่าการเผาขยะไม่ดี แต่เมื่อถามว่าที่บ้านเผาขยะไหม คำตอบก็คือเผา เพราะนั่นเป็นที่บ้านไม่ใช่โรงเรียน คำตอบจากนักเรียนสะท้อนให้เห็นว่า หลายต่อหลายครั้งและในหลายๆ เรื่อง นักเรียนเพียงแต่จดจำเนื้อหาที่ครูบอก แบบนกแก้วนกขุนทอง โดยที่ยังไม่มีสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม จึงสามารถจดจำแต่ทฤษฎีแต่ไม่ได้นำไปปฏิบัติในชีวิตจริง โดยเฉพาะไม่ได้นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ปกครองเพื่อแก้ไขพฤติกรรมก่อมลพิษทางอากาศ รวมทั้งความรู้อื่นๆ

- นักเรียนจำนวนหนึ่งมาร่วมกิจกรรมเพราะอยากได้เกียรติบัตรเพื่อเก็บไว้เพิ่มผลงานของตน มากกว่าที่มีความสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม

4.4 หลักสูตรการเรียนการสอน - ประชาชนจำนวนมากที่เผาใบไม้กิ่งไม้ รวมทั้งเผาขยะ โดยที่ไม่ได้มีท่าทางแสดงว่าเขาทำสิ่งใดผิด จึงทำให้คณะทำงานสำรวจตำราเรียนที่มีขายตามท้องตลาด และพบว่าหนังสือเรียนในหลักสูตรระดับประถมและมัธยมจำนวนถึง 11 เล่ม ที่มีข้อความเขียนว่า “วิธีการกำจัดขยะที่ถูกวิธีคือการเผา” โครงการฯ จึงเข้าใจได้ว่า การบ่มเพาะแบบไม่ถูกต้องของระบบการศึกษานี้เองที่ทำให้ประชาชนเคยชินกับพฤติกรรมการเผา นอกจากจะไม่ทราบว่าเป็นผู้ก่อมลพิษทางอากาศแล้ว บางคนอาจจะเห็นว่าเป็นพลเมืองดีช่วยกำจัดขยะและดูแลรักษาย่านเรือนและสถานที่ให้สะอาดด้วยซ้ำ

ในปี พ.ศ. 2547 โครงการได้ทำหนังสือถึงอธิการบดีเพื่อขอให้ทำหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.อดิศักดิ์ โพธารามิก) ซึ่งมีหนังสือแจ้งกลับมาว่าจะแก้ไข

ปัญหาดังกล่าว แต่ในความเป็นจริงหนังสือเรียนเหล่านั้นก็มิได้รับการปรับปรุงเนื้อหาให้ถูกต้อง หากตำราเรียนยังคงมีเนื้อหาเหมือนเดิม เขวชนจำนวนมากของประเทศโดยเฉพาะเขวชนในเมืองเชียงใหม ก็จะเป็นผู้ก่อมลพิษทางอากาศต่อไปอีกไม่มีวันสิ้นสุด

ทั้งนี้มิได้หมายความว่านักเรียนทุกคนจะไม่ถ่ายทอดข้อเท็จจริงที่ได้รับจากโรงเรียน (และจากโครงการฯ) ไปยังผู้ปกครอง เพราะมีผู้ปกครองหลายคนที่ยุคพฤติกรรมการก่อมลพิษทางอากาศ (หากทำได้) หลังจากได้รับทราบข้อมูลจากบุตรหลาน

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าระบบการศึกษาของไทย แม้แต่ในระดับมหาวิทยาลัยก็ไม่ได้บ่มเพาะในเรื่องสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม เพราะจากการสำรวจกลุ่มบ้านพักในมหาวิทยาลัยเชียงใหมและสถาบันการศึกษาอื่นก็พบการเผาใบไม้เป็นประจำ โดยที่ผู้เผามีการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี-โท-เอก ซึ่งนอกจากจะไม่รู้พิษภัยของการเผาไหม้ที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ซึ่งทำลายสุขภาพของผู้สูดดมแล้ว คนเหล่านั้นยังขาดสำนึกต่อส่วนรวม ไม่เอื้ออาทรต่อเพื่อนบ้าน ทั้งที่มีการขอร้องมิให้เผาจากเพื่อนบ้านรอบข้าง

5. สถาบันศาสนา

ผู้สอนศาสนาเป็นกลุ่มคนที่ได้รับการเคารพนับถือจากประชาชนทั่วไป ดังนั้นหากพระสงฆ์หรือผู้นำศาสนาอื่นๆ เข้าใจผลกระทบของปัญหาการก่อมลพิษทางอากาศและรู้ทางออกแล้ว ก็จะสามารถถ่ายทอดให้แก่อุบาสกอุบาสิกาหรือศรัทธาวัค ศรัทธาโบสถ์เข้าใจ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อไป

5.1 พระสงฆ์ - โครงการฯ ได้ถวายความรู้พระสงฆ์ระดับเจ้าอาวาสไปแล้ว 2 ครั้ง และพระเถรอีก 2 ครั้ง มีพระสงฆ์บางรูปเห็นความสำคัญของเรื่องนี้และได้นำไปเผยแพร่ข้อเท็จจริงสู่ญาติโยม กับได้ทำเป็นตัวอย่างให้ญาติโยมปฏิบัติตาม แต่ยังมีหลายวัดที่ยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม อาจเป็นเพราะ

- เจ้าอาวาสมิได้ทราบข้อเท็จจริงเนื่องจากมิได้มารับการถวายความรู้ พระเถรที่มารับทราบข้อมูลไม่ได้ไปชี้แจงอย่างถ้วนถี่ให้เจ้าอาวาสรับทราบ

- พระเถรชี้แจงทำปุ๋ยหมัก ผู้เผาคิดว่าง่ายดี

- พระเถรไม่ได้เชื่อมโยงการเผากับพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าว่าการกระทำทุกอย่างย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งอื่น การเผาทำให้เกิดมลพิษ ซึ่งจะทำให้เจ็บป่วยป็นทอนสุขภาพ อาจเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ซึ่งนับว่าผิดศีลเรื่องปาณาติบาตเช่นเดียวกัน

5.2 ผู้นำศาสนาอื่น - โครงการฯ ได้ขออนุญาตนำเสนอข้อเท็จจริงที่โบสถ์คริสต์เตียนหลายครั้ง ซึ่งก็มีผู้สนใจจำนวนหนึ่ง แต่ยังมีคริสตชนอีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับทราบข้อมูลเหล่านี้ จึงยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการก่อมลพิษโดยการเผาทำที่ควร

6. ประชาชนทั่วไป

ประชาชนมีหลายหมู่หลายเหล่า ได้แก่

6.1 กลุ่มที่มีบทบาทกระจายข้อมูลให้โดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจากรายการวิทยุ ซึ่งกลุ่มเหล่านี้จะมีส่วนร่วมในการขอแผ่นพับไปเผยแพร่ เพราะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการก่อมลพิษของเพื่อนบ้าน จึงกระตือรือร้นเป็นพิเศษในการช่วยกระจายข้อมูล

6.2 กลุ่มผู้ก่อมลพิษเอง เพราะเข้าใจว่าสิ่งที่ตนทำอยู่ในเวลานี้เป็นสิ่งที่ดี เพราะอยากทำให้บ้านและพื้นที่สะอาดตา โดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมาจากการทำความสะอาดแบบฉบับของตน หรือกรณีที่เป็นคนสวนคนงาน เพราะเกี่ยวข้องกับยั่ววัสดุ ที่เผาเพราะขี้เกียจ บางคนเผาใบไม้กิ่งไม้และเข้าใจว่าตนไม่ได้เผาขยะจึงไม่น่ามีปัญหา

6.3 ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มคนที่ดื้อรั้นที่สุดในเรื่องไม่ยอมงดการเผา

7. สื่อมวลชน

สื่อมวลชนทุกแขนงได้ให้ความร่วมมือในการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะสื่อที่มีปัญหาสุขภาพจากโรคมะเร็งแพ้ โรคทางเดินหายใจ หรือหอบหืด จึงประสงค์ที่จะทำให้อากาศที่เชียงใหม่ดีขึ้น เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ สื่อมวลชนมีความตระหนักต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว ยังได้ทราบข้อมูลก็ยิ่งต้องการช่วยบรรณรักษ์ให้ปัญหาได้รับการแก้ไข

8. นักวิชาการ

นักวิชาการแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ 3 กลุ่ม คือ

8.1 กลุ่มที่ศึกษาด้านคุณภาพอากาศและผลกระทบต่อสุขภาพ จะเป็นกลุ่มที่มีข้อมูล แต่เมื่อมีผลการวิจัยแล้วมักไม่ได้ขยายผลให้เป็นที่รับรู้และแก้ไขปัญหาย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีงานล้นมือ หรือไม่ต้องการไป “ปะทะ” กับใคร จึงเก็บผลการวิจัยไว้เสีย

8.2 นักวิชาการสายอื่น ซึ่งถูกการศึกษาแบบแยกส่วนทำให้มองไม่เห็นความเชื่อมโยงของคุณภาพอากาศกับวิชาที่ตนสอน หรือการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวัน ในบางครั้งจึงยังคงเป็นผู้ก่อมลพิษเสียเอง หรือไม่สนใจที่จะบูรณาการสิ่งเหล่านี้เข้ากับการเรียนการสอน

8.3 นักวิชาการด้านสาธารณสุขและการแพทย์ซึ่งทราบความวิกฤตของปัญหา จึงยินดีช่วยเผยแพร่ข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้ทราบข้อเท็จจริง

9. องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ (Non-Governmental Organization)

องค์กรภาคประชาชนที่ทำงานด้านเมืองมีน้อย และส่วนใหญ่จับประเด็นที่ทำเป็นเรื่องๆ ตามความสนใจ หรือตามแต่ที่จะได้รับทุนมา มีองค์กรที่ติดตามเรื่องคุณภาพอากาศอย่างต่อเนื่อง 2 องค์กร คือ มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง (ศูนย์ศึกษาปัญหาเมืองเชียงใหม่เดิม) ซึ่งผลิตทั้ง

หนังสือ หุ่นจำลอง และแผ่นพับรณรงค์เรื่องอากาศเสีย และร่วมทำงานกับโครงการนี้ กับมูลนิธิวายเอ็ม ซี เอ เพื่อการพัฒนาภาคเหนือ และมีเครือข่ายความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมเชียงใหม่ซึ่งรวมทั้งภาคีภาครัฐและภาคเอกชนด้วยกัน ซึ่งได้พูดถึงและผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาอากาศเสีย เพื่อให้เชียงใหม่เป็นเมืองยั่งยืน แต่การทำงานของเครือข่ายไม่ต่อเนื่องเพราะไม่มีผู้ประสานงานที่ชัดเจน

10. หน่วยงานต่างประเทศ

10.1 สถานกงสุลอเมริกันประจำจังหวัดเชียงใหม่ - เป็นหน่วยงานต่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญที่ได้ช่วยผลักดันให้มีการลดปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ เนื่องจากกงสุลใหญ่หลายคนที่มาประจำอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ตระหนักถึงพิษภัยร้ายแรงของคุณภาพอากาศที่เต็มไปด้วยฝุ่นควันว่าจะส่งผลเสียต่อสุขภาพมนุษย์อย่างไร จึงได้เคยประสานของงบประมาณสนับสนุนมาจากรัฐแมริแลนด์ สหรัฐอเมริกาเพื่อให้งบประมาณสนับสนุนการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในเชียงใหม่ และยอมให้เปิดเผยข้อมูลว่าในปี พ.ศ. 2547 รัฐบาลอเมริกันอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดที่เจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจอพยพออกนอกเชียงใหม่ในช่วงที่มีฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐานที่ร่างกายจะยอมรับได้ และในปี พ.ศ. 2548 ให้เปิดเผยข้อเท็จจริงว่าข้าราชการชาวอเมริกันที่เดินทางมาปฏิบัติภารกิจในเชียงใหม่ได้รับเงินเพิ่มเป็น “เบี้ยกันดาร” เนื่องจากมีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและเสียชีวิต ก่อนถึงวัยอันควรอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศในเชียงใหม่ โดยอาจคิดว่าการอนุญาตให้เปิดเผยข้อเท็จจริงจะสร้างความตระหนักให้แก่ข้าราชการและประชาชนเชียงใหม่ให้ช่วยกันลดมลพิษทางอากาศให้เหลือน้อยกว่าในปัจจุบัน

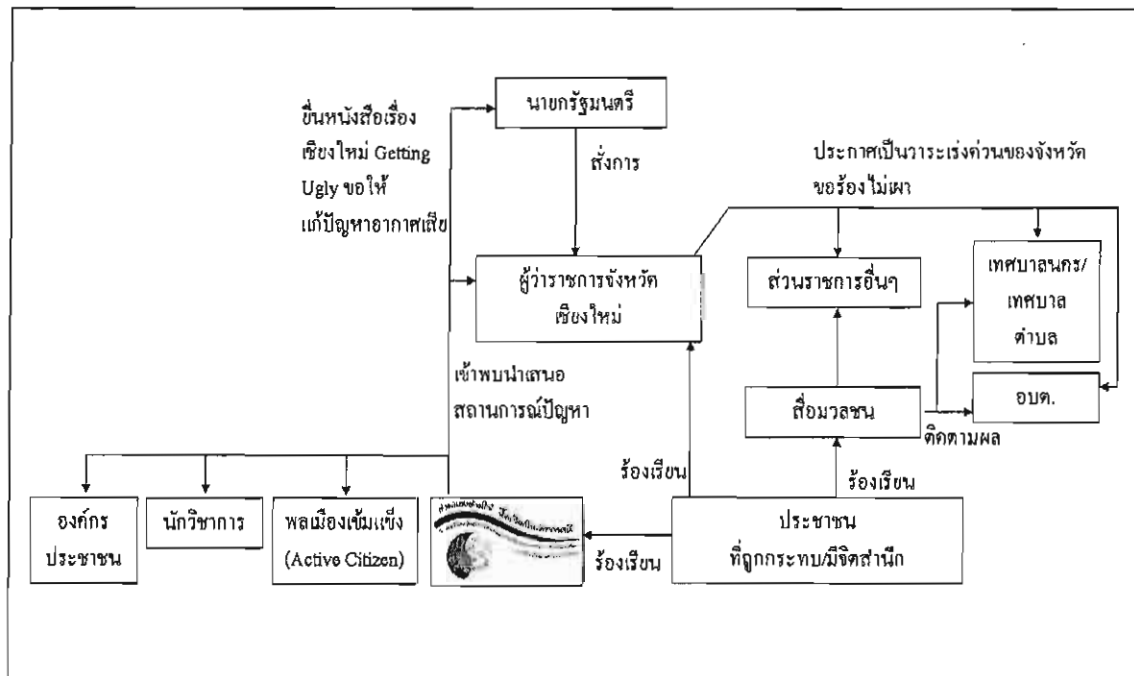
สังคมอเมริกันซึ่งเป็นสังคมอุตสาหกรรมได้เคยเผชิญกับหายนภัยอันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมเสื่อมถอยมาแล้ว ทำให้ผู้คนบาดเจ็บและเสียชีวิตมามาก อีกทั้งรัฐบาลอเมริกันต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของพนักงานของรัฐและผู้ที่มีประกันสังคม เป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมากจึงทำให้รัฐบาลอเมริกันเห็นว่าการมีสิ่งแวดล้อมดีจะลดความเจ็บป่วยของประชาชนได้ จึงห่วงใยคุณภาพสิ่งแวดล้อมมากกว่ารัฐบาลไทย

10.2 ชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในเชียงใหม่ มีความตื่นตัวต่อปัญหาอากาศเสียที่เกิดขึ้นและได้วิพากษ์วิจารณ์เรื่องนี้ รวมทั้งสนใจที่จะฟังข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพอากาศ

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของกลุ่มต่างๆ ในสังคมเมืองเชียงใหม่มีหลากหลายและเป็นไปตามสถานภาพและความรับรู้ข้อเท็จจริง ตลอดจนผลกระทบที่ตนได้รับจากการก่อมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้น ผู้ที่เจ็บป่วยและได้รับทราบผลกระทบต่อสุขภาพ จะมีบทบาทในการช่วยรณรงค์เผยแพร่ข้อมูล และผลักดันให้มีการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในเชียงใหม่อย่างแท้จริง แต่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไม่ใช่จะปรับเปลี่ยนกันง่ายๆ ทุกคน จึงต้องใช้เวลาในการให้ความรู้

ชี้แนะทางออก ตลอดจนบังคับให้กฎหมาย จึงจะประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ได้

แผนภูมิ 5.2 การผลักดันของภาคส่วนต่างๆ ไปยังหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบ

บทที่ 6

บทสรุป

จากการทำวิจัยโครงการนี้สามารถประมวลออกเป็นกลุ่มๆ ได้ดังนี้

1. ไม่ทราบข้อเท็จจริง ผู้ก่อมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะผู้ที่เผาสิ่งต่างๆ ผู้ปิ้งย่างอาหาร ผู้ใช้รถวันดำ ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าสิ่งที่ตนทำทุกวันทำให้อากาศไม่บริสุทธิ์ และมีผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและสุขภาพผู้อื่นอย่างไรบ้าง และเนื่องจากการก่อมลพิษทางอากาศจะไม่ส่งผลกระทบอย่างเฉียบพลัน แต่เป็นการสะสมความเจ็บป่วยทีละน้อย ทำให้ประชาชนไม่รู้สึกลถึงความเจ็บป่วยในทันทีทันใด จึงไม่มีความตระหนักต่อปัญหาอากาศเสียว่ามีผลกระทบต่อสุขภาพของตนอย่างไร

นอกจากนี้ แม้แต่ในกลุ่มนักวิชาการเอง ก็ไม่ได้มีความตระหนักต่อประเด็นปัญหาอากาศเสียว่านอกจากส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจ โรคภูมิแพ้ และมะเร็งปอดแล้ว ยังสัมพันธ์กับอาการหลอดเลือดหัวใจตีบอีกด้วย จากการวิจัยพบว่าผู้ที่ป่วยด้วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบที่นักวิจัยได้พบ จะอาศัยอยู่ใกล้แหล่งมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะการเผาแบบเปิด เช่น เพื่อนบ้านเผาขยะ หรืออาศัยอยู่ใกล้ป่าช้าที่มีการใช้ยางรถยนต์เป็นเชื้อเพลิง หรือนิคมเผาขยะเอง เป็นต้น

2. ได้รับทราบข้อมูลแต่ไม่เชื่อ ผู้ก่อมลพิษทางอากาศบางคน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เมื่อได้รับคำชี้แจงเรื่องผลกระทบของคุณภาพอากาศต่อสุขภาพแล้ว มักจะกล่าวอ้างว่าเขาเผาขยะมาตั้งแต่เล็กจนโต ถ้ามลพิษทางอากาศทำให้เจ็บป่วยจริง ทำไมเขาอยู่มาจนถึงปัจจุบัน บางคนก็พูดก็อายุเกิน 60 ปีขึ้นไป กลุ่มผู้สูงอายุจะเป็นผู้เผาขยะโดยเฉพาะใบไม้มากที่สุด เพราะมีค่านิยมที่ว่า บ้านไหนปล่อยให้มีขยะ หรือใบไม้กองไว้ ดูไม่สะอาดตา จะถูกเพื่อนบ้านประณาม ทุกคนจึงช่วยกันเผาให้พ้นจากสายตา

3. ทราบข้อมูลแต่ไม่มีทางเลือก ประชาชนบางคนบอกว่าสาเหตุที่ตนเผาเพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่มาเก็บขยะ หรือกิ่งไม้ใบไม้ จึงจำต้องเผา บางรายมีที่ดินกว้างใหญ่ แต่อ้างว่าไม่รู้จะกำจัดกิ่งไม้ใบไม้อย่างไรจึงต้องเผา แต่บางรายอาศัยอยู่อย่างแออัดและไม่มีบริเวณบ้านก็น่าเห็นใจ เพราะไม่สามารถจัดสรรพื้นที่เพื่อการกำจัดกิ่งไม้ใบไม้ได้

4. ทราบข้อมูลแต่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ เช่น ปิ้งย่างอาหาร หรืออุตสาหกรรมการเผาอิฐโดยใช้แกลบ หรืออื่นๆ ซึ่งในความเป็นจริงสามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยที่ภาครัฐต้องให้ความช่วยเหลือ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาเหล่านั้น เช่น การปิ้งย่างอาหารในปัจจุบันสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ได้ประสานให้มีการออกแบบเตापิ้งย่างแบบไร้ควัน และยังได้ประสานให้ธนาคารอาคารสงเคราะห์ให้กู้ดอกเบี่ยต่ำ โดยที่ผู้ประกอบการสามารถผ่อนชำระเตापิ้งย่างแบบไร้ควันและล้อเข็นสเตนเลส อัตราวันละ 50 บาท ซึ่งอยู่ในวิสัยที่ผู้ประกอบการสามารถปรับเปลี่ยนได้

อย่างไรก็ตามกรณีเตาเผาอิฐที่ใช้เกลบยังไม่มีหน่วยงานใดนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อนำไปสู่การลดการเผาเกลบไปเสนอต่อผู้ประกอบการ โดยที่ราคาการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตอยู่ในระดับที่ผู้ประกอบการสามารถผ่อนชำระได้ไม่เหลือบ่ากว่าแรงเกินไป

การไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ประกอบการมิได้อยู่ที่เทคโนโลยีที่เขาไม่มี หรืออยู่ที่เงินทุนที่จะใช้ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้ดีขึ้นเพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่ “วิธีคิด” และ “สำนึก” ต่อสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการด้วย เพราะการลดการก่อกมลพิษทางอากาศจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากการผลิต เช่น เศษไม้ไผ่ที่เกิดจากการจักสาน หรือเศษไม้เศษซี่เลื่อยที่มาจากการผลิตหัตถกรรม ล้วนสามารถนำไปเป็นวัตถุดิบเพื่อผลิต

5. ได้รับการบ่มเพาะมาจากระบบการศึกษา

5.1 สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของปัญหาการก่อกมลภาวะทางอากาศจากการเผา คือ การที่ประชาชนทั่วไปเห็นว่าการเผาขยะเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้อง เพราะหนังสือเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้เป็นเอกสารที่ใช้สอนนักเรียนในชั้นเฉพาะในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้ปลูกฝังว่าวิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้องวิธีหนึ่ง คือการเผาขยะ จากการสำรวจของโครงการหามาตรการลดมลพิษจากการเผาในเชียงใหม่โดยประชาชนมีส่วนร่วม และโครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่พบในร้านหนังสือในเมืองเชียงใหม่ว่ามีหนังสือจำนวน 11 เล่ม บ่มเพาะพฤติกรรมกรรมการเผาขยะ

5.2 การศึกษาที่สอนให้คนมองทุกอย่างแยกส่วนไม่สัมพันธ์กัน จึงทำให้ผู้ก่อมลพิษทางอากาศไม่เข้าใจว่า การเผาวัสดุอะไรแล้วจะก่อให้เกิดพิษภัยอย่างไร จะทำให้อากาศเสียอย่างไร และจะทำให้สุขภาพของคนเสื่อมถอยอย่างไร เมื่อป่วยแล้วจะกระทบประสิทธิภาพการทำงานและทำให้ความสามารถในการผลิตในเชิงเศรษฐศาสตร์ลดทอนไปอย่างไร

6. อยู่ภายใต้กระแสนิยมของสังคม คนเชียงใหม่ตั้งแต่อดีตจะเป็นคนรักความสะอาด นิยมให้ที่อยู่อาศัยเป็นระเบียบเรียบร้อย บ้านใครกรุงรังก็เป็นที่ติฉินนินทาของเพื่อนบ้าน เมื่อมีใบไม้กิ่งไม้ร่วงหล่นลงมา คนเชียงใหม่จึงนิยมกวาดมารวมกันแล้วเผา เพราะเห็นว่าหากกวาดกองสุ่มไว้จะทำให้ดูรกรุงรังและเป็นครหานินทาของเพื่อนบ้านได้ว่าคนที่อาศัยในบ้านนี้ขี้เกียจ ไม่ทำความสะอาดบ้าน การกวาดใบไม้แล้วเผาหรือการเผาขยะจึงเป็นพฤติกรรมที่ฝังรากลึกอยู่ในกลุ่มคนล้านนา โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ แม้ว่าวิถีชีวิตในปัจจุบันจะเปลี่ยนไป มีการใช้สารสังเคราะห์และสารเคมีมากขึ้น และผู้คนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นขึ้น แต่เมื่อพฤติกรรมชอบเผาไม้ได้ถูกปรับเปลี่ยน จึงก่อให้เกิดปัญหาขัดแย้งกับเพื่อนบ้าน และก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศที่สร้างปัญหาอยู่ทุกวันนี้

ผลที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการฯ

1. ประชาชนรับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบของอากาศเสียมากขึ้น ก่อนหน้าที่จะดำเนินโครงการนี้ หน่วยงานราชการไม่ได้ให้ข้อเท็จจริงหรือสร้างความตระหนักให้ประชาชนได้รับรู้ ว่า คุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ในช่วงหน้าแล้งอยู่ในขั้นวิกฤตติดต่อกันมาเป็น 10 ปี และมีผู้ป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจ มะเร็งปอดและหลอดเลือดหัวใจตีบเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งความเจ็บป่วยเหล่านี้สัมพันธ์กับการเผาไหม้ทุกชนิดที่หลายคนทำงานอยู่เป็นประจำ โครงการนี้ได้ทำให้ประเด็นความวิกฤตของคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่กลายเป็น “Talk of the town” เป็นประเด็นสาธารณะที่คนกล่าวถึงมาก เมื่อเทียบกับก่อนเริ่มดำเนินโครงการ

เช่นเดียวกับการกล่าวถึง “อาการกบต้มสุก” (Boiled frog syndrome) ที่ใช้เปรียบเทียบคนในเชียงใหม่ว่าเหมือนกบที่นอนอยู่ในกระทะน้ำเย็น สภาพอากาศที่มีมลพิษมากขึ้นเหมือนน้ำที่ร้อนขึ้นๆ และกบก็ปรับตัวให้เข้ากับสภาพไปเรื่อยๆ จนในที่สุดเมื่อคุณภาพอากาศถึงจุดวิกฤตเหมือนน้ำที่ร้อนมากจนกบไม่สามารถกระโดดหนีได้ ก็จะกลายเป็นกบต้มสุก ในปัจจุบันอาการกบต้มสุกได้รับการนำไปกล่าวอ้างบ่อยครั้ง

2. ประชาชนมีความตระหนักต่อปัญหาความวิกฤตของคุณภาพอากาศมากขึ้น เห็นจากการร้องเรียนเรื่องการเผาขยะและมลพิษทางอากาศอื่นๆ ผ่านทางรายการวิทยุมากขึ้น ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ อาจจะเคยเห็นเหตุการณ์แต่เมื่อประชาชนไม่เคยทราบข้อเท็จจริงของผลเสียของมลพิษทางอากาศจึงไม่เคยมีความตระหนักและไม่เคยใส่ใจในปัญหามาก่อน ต่างจากในปัจจุบันที่มีคนมองเห็นปัญหาของมลพิษทางอากาศมากขึ้นและทราบว่าควรก่อกมลพิษทางอากาศผิดกฎหมายและอาจถูกตำรวจจับ

3. ผู้ก่อกมลพิษลดการก่อกมลพิษ โดยเฉพาะในเรื่องการเผาขยะ เผาใบไม้ เกือบ 50% ของครัวเรือนที่เคยเผาเล็กเผา¹ บางคนหันมาทำปุ๋ยหมัก หรือขอวิธีการทำปุ๋ยหมักจากโครงการฯ และนำไปปฏิบัติจริง บางส่วนเปลี่ยนพฤติกรรม เพราะทราบว่าตำรวจอาจมาจับ จึงเปลี่ยนสถานที่และวิธีเผา โดยย้ายไปเผาหลังบ้าน หรือเผากลางคืน ซึ่งทำให้ตามต้นตอของมลพิษทางอากาศยากกว่าเดิม นอกจากนั้นยังแบ่งเป็นกองเล็กๆ หลายๆ กอง เพื่อให้หมดไ้เร็ว หากมีทีมสำรวจเข้าไปก็จะทำให้ไม่ทันพบเห็นขณะเผา ประเด็นนี้จึงทำให้จำนวนกองที่มีการเผาในที่โล่งเพียงอย่างเดียวไม่อาจให้เป็นตัวชี้วัดว่าประชาชนมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมในการช่วยลดการก่อกมลพิษทางอากาศ

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนใจแก้ปัญหามลพิษมากขึ้น ในอดีตเทศบาล สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค อบต. อบจ. และสำนักงานสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ซึ่งเพิ่งตั้งขึ้นใหม่) ไม่ได้ตระหนักหรือให้ความสำคัญที่จะลดความปนเปื้อนในอากาศ แต่เมื่อประชาชนทราบข้อมูลมากขึ้นและรัฐบาลกลางกำชับให้แก้ไขปัญหานี้ จึงทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญต่อปัญหามลพิษมากขึ้น อย่างไรก็ตาม บางหน่วยงาน เช่น กรมโรงงานยังคงมองเฉพาะโรงงานที่มีการจดทะเบียน แต่ไม่ให้

¹ พิจารณาจากจำนวนครัวเรือนจากการสำรวจแหล่งมลพิษลดลง แต่จำนวนกองของการเผาเพิ่มขึ้น เพราะประชาชนทำให้เป็นกองเล็กหลายกองเพื่อให้หมดไ้เร็ว

ความสนใจปัญหาที่ผู้ประกอบการผลิตที่ไม่ได้จดทะเบียนกับกรมโรงงานเป็นผู้ก่อมลพิษ ปัญหาอากาศเสียอันเนื่องมาจากควันดำยังหาผู้รับผิดชอบโดยตรงที่จะดำเนินการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

5. คุณภาพอากาศดีขึ้น เมื่อเทียบสถิติปี 2547 กับ 2548 พบว่าในช่วงที่อากาศวิกฤตคือฤดูแล้งที่ผ่านมา มีจำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาด PM 10 เกินค่ามาตรฐานน้อยลง และค่าสูงสุดที่เกินค่ามาตรฐานใน 24 ชั่วโมงก็น้อยลงกว่าในปี 2547 ประชาชนและสื่อมวลชนเฝ้าระวังเรื่องคุณภาพอากาศมากขึ้น ทำให้คุณภาพอากาศเชียงใหม่ดีขึ้น

6. เกิดเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ที่จะเคลื่อนไหวให้มีการแก้ไขปัญหาอากาศเสียอย่างต่อเนื่องแม้สิ้นสุดโครงการ เพราะได้มีการจัดตั้งเครือข่ายที่ประกอบด้วยโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย หน่วยงานราชการ และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ ที่ช่วยกันผลักดันกำลังที่จะทำกิจกรรมรณรงค์และศึกษาปัญหาคุณภาพอากาศเพื่อนำไปสู่การพิทักษ์รักษาคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

7. มีการศึกษาวิจัย และจัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาหมอกพิษทางอากาศมากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่

1. ประชาชนขาด “จิตสาธารณะ” (public mind) ไม่สนใจความเดือดร้อนของผู้อื่น ผู้ที่ก่อมลพิษจะไม่สนใจว่าสิ่งที่ตนทำนั้นกระทบต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขภาพสังคมของตนและของผู้อื่นอย่างไร หากคนเหล่านั้นมีจิตสาธารณะก็ย่อมจะห่วงใยคนรอบข้าง และลดการก่อมลพิษทางอากาศเพราะรู้แน่ว่ารบกวนและบั่นทอนสุขภาพของผู้อื่น รวมทั้งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุรถชน ไฟไหม้ หรือแม้แต่เครื่องบินตกเพราะทัศนวิสัยต่อการบินไม่ดี

2. องค์กรปกครองท้องถิ่นไม่ออกกฎหมายลูกตาม พ.ร.บ. สาธารณสุข 2535 และ พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม 2535 ดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2 เมื่อองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่ออกข้อบัญญัติที่จะสามารถนำไปบังคับใช้จับกุม หรือปรับผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง องค์กรปกครองท้องถิ่นบางแห่งเกรงว่า หากออกข้อบัญญัติแล้วองค์กรไม่สามารถปฏิบัติตามข้อบัญญัตินั้น ก็จะทำให้ตนมีความผิด อาจถูกประชาชนฟ้องศาลปกครอง จึงไม่ยอมออกข้อบัญญัติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม อบต. ฟ้าฮ่าม และ อบต. หนองหอย ห้ามการเผาขยะและกำหนดโทษปรับ 500 บาท ส่วนเทศบาลนครเชียงใหม่ปรับ 2,000 บาท สำหรับผู้เผาขยะหรือใบไม้กิ่งไม้

3. ผู้รักษากฎหมายไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง มีการโยนภารกิจไปมาระหว่างหน่วยงานหรือกรณีการเผาขยะ เเผาในที่โล่งอื่นๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น แต่เมื่อองค์กรเหล่านั้นไม่ออกข้อกำหนดเป็นกฎหมายลูกตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และ พรบ. รักษาสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ทำให้ไม่มีใครมีกฎหมายในมือที่จะไปลงโทษผู้กระทำผิด อนึ่ง คำรวจซึ่งมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอาญามาตรา 220 ในเรื่องการเผาในที่โล่งที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยก็ไม่รู้กฎหมาย แต่เป็นผู้ก่อมลพิษจากการเผาเสียเอง หรือพนักงานเทศบาลกวาดกิ่งไม้แล้วจุดไฟเผาเอง จึงทำ

ให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ผล ไม่มีหน่วยงานที่ควบคุม จับ ปรับ ห้ามใช้ รถวันดำอย่างจริงจัง เทศบาลและขนส่งอ้างว่าไม่มีเครื่องมือในการตรวจวัดอากาศเพื่อการตรวจจับ เช่น รถวันดำ ฝ่ายตำรวจจะบอกว่าจับปรับแล้ว แต่ขนส่งไม่บังคับให้นำเครื่องไปปรับแต่ง ยังคงให้วิ่งบนท้องถนน เป็นต้น

4. เทศบาลและอบต. ในพื้นที่ศึกษาไม่จัดเก็บขยะอย่างมีประสิทธิภาพ อันเนื่องมาจากการไม่สามารถหาที่ทิ้งในลักษณะ land fill เพราะถูกประชาชนจากที่ต่างๆต่อต้าน เทศบาลจึงไม่ยอมเก็บขยะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจ้างบริษัทเก็บขยะ บริษัทอ้างว่าถังไม้ใบไม้ไม่ใช่ขยะ จึงไม่เก็บถังไม้ใบไม้ ประชาชนจึงใช้เป็นข้ออ้างในการเผาขยะและถังไม้ใบไม้

5. ไม่มีขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพ และไม่มีทางเลือกในการเดินทาง ทำให้ประชาชนเชียงใหม่ต้องใช้รถส่วนตัว โดยเฉพาะมอเตอร์ไซค์ ซึ่งมีทั้ง 2 จังหวะ และ 4 จังหวะ ซึ่งก่อให้เกิดวันดำมาก และรถปิกอัพหรือเครื่องยนต์ดีเซลได้มีส่วนสำคัญในการทำให้เกิดมลพิษทางอากาศอันเนื่องมาจากการจราจร ยิ่งจำนวนรถส่วนตัวที่เพิ่มมากขึ้น ยิ่งนำไปสู่การติดขัด และนำไปสู่การก่อมลพิษทางอากาศมากขึ้น แม้เชียงใหม่เป็นเมืองขนาดเล็ก แต่เมื่อไม่มีทางเดินเท้าและทางจักรยานที่ปลอดภัยย่นสั้น ย่อมไม่มีคนกล้าเสี่ยงภัยในการเดินทาง จึงทำให้มลพิษทางอากาศจากการจราจรเพิ่มขึ้นทุกวัน

6. เยาวชนถูกปลูกฝังให้กำจัดขยะโดยวิธีเผา จากคำรณียาอย่างน้อย 13 เล่มที่พบในเชียงใหม่ ซึ่งสอนว่าการเผาขยะเป็นการกำจัดขยะที่ถูกต้อง เมื่อเยาวชนเป็นผู้ใหญ่ก็ย่อมคิดว่าการที่ตนเผาขยะเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้อง ผู้ที่เผาขยะถังไม้ใบไม้หลายคนจึงไม่คิดว่าสิ่งที่ตนทำนั้นจะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น

7. เมรุเผาศพที่มีในเชียงใหม่ไม่ถูกดูแลรักษา และก่อมลพิษเป็นอย่างมาก เมรุหลายแห่งใช้ขางรถยนต์และพื้นในการเผาศพ จึงทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศมาก และส่งกลิ่นเหม็นรบกวนผู้อาศัยอยู่ข้างเคียง เพราะคนภาคเหนือมีความเชื่อว่าหากสร้างเมรุเผาศพใหม่ ตนอาจเป็นศพแรกที่จะถูกเผาที่เมรุนั้น จึงยังไม่มีองค์กรใดกล้าสร้างเมรุใหม่ อีกประการหนึ่งคนเหนือไม่นิยมนำศพไปเผานอก (หมู่) บ้าน การจะรวมหลายๆ หมู่มาสร้างเมรุที่ดี 1 แห่ง จึงเป็นเรื่องที่ไม่ง่าย

8. มีการละเมิดจารีตประเพณี โดยการใช้ปราสาทเผาศพในกลุ่มคนอายุน้อยและไม่ใช่นักบวชทำให้เกิดมลพิษมาก ประเพณีของคนเชียงใหม่จะมีการก่อสร้างปราสาทที่จำลองทิพย์วิมานในจินตนาการ โดยเชื่อว่าหากได้เอาโลงศพของผู้เสียชีวิตไปตั้งและเผาไปพร้อมกัน ผู้นั้นก็จะได้อยู่ทิพย์วิมาน แต่ในอดีตปราสาทจะใช้เฉพาะกับศพของเจ้า หรือพระเถระผู้ใหญ่ และคนแก่อายุ 80 ปีขึ้นไป แต่ในปัจจุบันมีการละเมิดจารีตประเพณีดั้งเดิมเพราะได้นำจารีตประเพณีมาเป็นการค้า จึงเห็นการใช้ปราสาทกันเกร่อ โดยเฉพาะในสังคมชนบทซึ่งมีการใช้ขางรถยนต์เป็นเชื้อเพลิงในการเผาไหม้

9. มีการจุดพลุเฉลิมฉลองพร้าเพรื่อและจำนวนมาก โดยเฉพาะในเทศกาลปีใหม่เมืองเดือนเมษายน ซึ่งอากาศวิฤตอยู่แล้ว เมื่อทุกอย่างถูกทำเพื่อการค้า จึงไม่มีการคำนึงถึงสิ่งที่ถูกต้องตาม

ประเพณีวัฒนธรรม มีการปล่อยโคมไฟ (โคมลอยจุดไฟ) พร่ำเพรื่อ ไม่ว่าจะเป็นงานประเพณีหรือเทศกาล การกินขันโตก งานวันเกิด ฯลฯ ในขณะที่การปล่อยโคมลอยหรือโคมไฟในอดีตจะปล่อยเฉพาะช่วงเดือนยี่เป็งและเป็นการทำร่วมกันในแต่ละชุมชนไม่ใช่แต่ละปัจเจกอย่างในปัจจุบัน นอกจากนี้การจุดพลุเฉลิมฉลองก็เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมที่ทำเป็นพุทธบูชาในช่วงยี่เป็ง (วันเพ็ญเดือนสิบสองได้) แต่ปัจจุบันมีการจุดดอกไม้ไฟพร่ำเพรื่อ เช่นเดียวกับการปล่อยโคมลอย ซึ่งก่อให้เกิดมลพิษมากขึ้นเรื่อยๆ

10. ประชาชนเชียงใหม่มีค่านิยมในการรักษาความสะอาดทางสายตา เพราะเพื่อนบ้านจะตำหนิหากเห็นบ้านใครกรูกร้างด้วยวัชพืช หรือเศษใบไม้ต่างๆ ประชาชนจึงนิยมเผาเศษใบไม้และขยะโดยไม่ทราบพิษภัยว่าในอดีตต่างจากปัจจุบันอย่างไร เพราะในอดีตไม่มีการใช้สารเคมีหรือยาฆ่าแมลง ไม่มีการใช้สารสังเคราะห์ ไม่มีการเผาไหม้จากเครื่องยนต์ และมีความเป็นอยู่อย่างบางเบา ต่างจากสมัยนี้ที่คนอยู่หนาแน่นและเต็มไปด้วยการใช้สารเคมี การเผาไหม้ทุกชนิด จึงก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตมากกว่าในอดีต

11. สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา ยังไม่เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ประชาชน จากการสำรวจและการร้องเรียนผ่านรายการร่วมด้วยช่วยกันพบว่า หลังศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่มีการร้องเรียนเรื่องการเผาในที่โล่งบ่อยที่สุด สถาบันการศึกษาทุกระดับหลายแห่งก็ไม่ได้เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องงดการเผาไหม้วัสดุต่างๆ เมื่อหน่วยงานราชการไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดี ประชาชนจึงให้เป็นข้ออ้างในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

12. ผู้ประกอบการผลิตที่อยู่นอกระบบโรงงานไม่มีคนควบคุม ในปัจจุบันอยู่เกาะพนัสและอยู่หอมนกที่ดี โรงงานที่ไม่ได้จดทะเบียนกับกรมโรงงานก็ไม่ได้ถูกควบคุมจากเจ้าหน้าที่กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งถือว่าไม่ใช่โรงงานเพราะไม่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงาน จึงไม่มีผู้ใดยื่นมือเข้าไปช่วยแก้ไขในเรื่องนี้ หนึ่ง จังหวัด อบต. หรือเทศบาลมักจะบอกว่าเป็นเรื่องปากท้องของประชาชน ไม่ควรไปแตะ จึงทำให้ปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไข

13. สนามบินอยู่ใกล้เมืองเกินไป เครื่องบินแต่ละลำก่อให้เกิดมลพิษมากกว่ารถยนต์หลายร้อยคัน และเทียบกับรถยนต์ที่เล่นไปแล้ว 50,000 กิโลเมตร ยิ่งเมื่อมีการเพิ่มเที่ยวบินยิ่งทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศสะสมมากขึ้น แต่เนื่องจากสถานีตรวจวัดอากาศอยู่ไกลสนามบิน ผลการตรวจวัดฝุ่นจึงยังไม่สะท้อนให้เห็นส่วนผสมที่เป็นพิษอันเนื่องมาจากสนามบิน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. การเมืองท้องถิ่น เมื่อเริ่มโครงการที่จะต้องลงหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ศึกษาเป็นช่วงก่อนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงเป็นครั้งแรกของเทศบาลนครเชียงใหม่ ทำให้คณะทำงานถูกมองอย่างไม่ไว้วางใจว่าเป็นฐานเสียงของใครบางคนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งแข่งกับนายกเทศมนตรีในสมัยนั้นหรือไม่ การเลือกพื้นที่จึงถูกเลื่อนออกไปล่าช้ากว่ากำหนดเดิม

2. การเมืองในชุมชน เมื่อเลือกพื้นที่ศึกษาแล้วทำงานไปได้ระยะหนึ่ง มีการเปลี่ยนคณะผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับผู้บริหารชุดเดิมที่ได้ทำงานกับโครงการมาได้ระยะหนึ่ง จึงเกิดปัญหาในเรื่องการประสานงาน เพราะโครงการถูกมองว่าเป็นคนของนักการเมืองกลุ่มเดิม ต้องใช้เวลาในการทำงานอย่างต่อเนื่องจนคนในชุมชนโดยเฉพาะผู้บริหารเห็นว่าคณะทำงานมีความตั้งใจไปทำงานเพื่อผลประโยชน์ของคนในพื้นที่จริงๆ ไม่ใช่เป็นคนของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

3. การปรับเปลี่ยนนักวิจัยและผู้ช่วยวิจัย คณะทำงานเมื่อเริ่มโครงการในเดือนตุลาคม 2546 กับ 23 เดือนให้หลังเหลือคนเดิมเพียงไม่กี่คน เพราะผู้ช่วยวิจัยและนักวิจัยบางคนได้งานที่มีความมั่นคงมากกว่าหรือค่าจ้างสูงกว่า หรือผ่านการสอบเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทได้ จึงลาออกไปทำงานใหม่ โครงการจำเป็นต้องรับผู้ช่วยคนใหม่ซึ่งบางครั้งเป็นช่วงที่บัณฑิตที่จบใหม่ได้งานทำไปหมดแล้ว คนที่จะเข้าทำงานจำนวนหนึ่งไม่เคยมีประสบการณ์ในการออกปฏิบัติงานในพื้นที่ ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้งานและสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปฏิบัติงานอยู่ก่อน จึงจะมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานใจภาคสนาม การเปลี่ยนตัวนักวิจัยและผู้ช่วยวิจัยและผู้ช่วยวิจัยที่ลงปฏิบัติงานทั้ง 2 พื้นที่ นับเป็นอุปสรรคสำคัญในการทำงานในพื้นที่เป็นอย่างมาก เพราะทำให้ประชาชนในพื้นที่ขาดความเชื่อถือโครงการว่าจะยืนหยัดอยู่ต่อไปหรือไม่ คณะทำงานมีความจริงใจที่จะเข้าไปทำงานกับชุมชนมากน้อยเพียงใด คนที่ทำงานรุ่นหลังจึงต้องใช้ความอดทนและเวลานาน กว่าประชาชนในพื้นที่จะยอมรับ

ส่วนหนึ่งของปัญหาการปรับเปลี่ยนนักวิจัยน้อยเพราะดั่งงบค่าจ้างไว้น้อย ยิ่งเมื่อรัฐบาลปรับขึ้นเงินเดือนขั้นต่ำขึ้น ทำให้ค่าจ้างผู้ช่วยวิจัยซึ่งดั่งไว้เกินอัตราของข้าราชการ กลายเป็นต่ำกว่าอัตราที่กระทรวงการคลังอนุมัติ อีกส่วนหนึ่งเป็นเพราะการทำงานเป็นทีมต้องอาศัยความอดทนของคณะทำงานทุกคน ซึ่งระบบการศึกษาไทยในอดีตไม่ได้ปลูกฝังการทำงานเป็นทีม

4. การทำงานนอกแผนงาน หลังจากที่ได้ดำเนินงานไประยะหนึ่ง โครงการฯ ได้ทำกิจกรรมหลายอย่างที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผน โดยเห็นว่าจะก่อให้เกิดผลดีต่อการแก้ปัญหาอากาศเสียให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นจึงมีกิจกรรมนอกแผนงาน เช่น การจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ โดยเชิญสถาบันการศึกษาต่างๆ มาร่วมโครงการด้วย ซึ่งต้องใช้เวลาในการประสานและร่วมกิจกรรมมากกว่าแผนงานที่วางไว้ หรือการจัดกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย วันสิ่งแวดล้อมโลก ซึ่งต้องใช้เวลาในการประสาน

5. ความไม่ตระหนักถึงความวิกฤตของปัญหา เนื่องจากผลกระทบที่เกิดจากอากาศเสียที่เกิดขึ้นกับประชากรเชียงใหม่ยังไม่ปรากฏผลอย่างเฉียบพลัน ทำให้ผู้บริหารและประชาชนไม่ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหา ยิ่งประชาชนที่ไม่ได้รับทราบข้อมูลว่ามีอัตราความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากปัญหานี้อย่างไร ยิ่งทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นไปได้ยาก

6. หน่วยงานภาครัฐไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนภูมิภาคหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ยังไม่ได้ทำหน้าที่ของตนตามภารกิจ เช่น อปท. มีหน้าที่ต้องออกข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติหลาย

ฉบับ เช่น พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 แต่หลายแห่ง ยังไม่ได้ออกข้อกำหนด ทำให้ไม่มีกฎหมายในระดับท้องถิ่น จึงไม่สามารถจับกุมผู้กระทำผิดในเรื่องบ้น ทอนสุขภาพและในเรื่องเป็นผู้ก่อมลพิษ เพราะไม่มีใครมีอำนาจในการจับกุม

กรณีความผิดตามกฎหมายอาญา มาตรา 220 ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ ตำรวจก็ไม่ได้คิดว่าปัญหานี้เป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องปฏิบัติ จึงไม่มีผู้ระงับเหตุและบำบัดทุกข์บำรุง สุขให้แก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเผาขยะ – ใบไม้จากเพื่อนบ้าน

ข้อสังเกตบางประการจากงานวิจัย

1. จำนวนแหล่งมลพิษจากการสำรวจเพียงอย่างเดียวไม่อาจเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของ โครงการ เพราะประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แต่ควรใช้จำนวนผู้ก่อมลพิษ (รายบ้าน)
2. ในการสำรวจครั้งที่ 7 หลังจากได้จำนวนแหล่งมลพิษทางอากาศแล้ว วันต่อมาคณะทำงาน ใช้เวลาในการให้ความรู้แก่ผู้มลพิษทางอากาศต่างจาก 6 ครั้งที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการสำรวจ 2 วัน เมื่อเห็น ว่ามีการก่อมลพิษโดยเฉพาะการเผากิ่งไม้ใบไม้ในบ้าน ก็จะลงไปสอบถามสาเหตุการเผาในที่โล่ง และ ชี้แจงทางออกให้เขาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ดังนั้นจำนวนรวมของแหล่งมลพิษอันเกิดจากการเผาจึง ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

ข้อเสนอ

1. เชียงใหม่ต้องมีกฎหมายพิเศษสำหรับเมืองขนาดใหญ่ในหุบเขา เพราะสภาพความเป็นเมือง ในหุบเขามีขีดจำกัดในการระบายถ่ายเทของอากาศ ไม่สามารถพัฒนาเช่นเดียวกับเมืองชายทะเล
2. มีการบริหารจัดการที่ดินที่ถูกทิ้งรกร้าง โดยเก็บภาษีอัตราก้าวหน้า หรือให้ผู้อื่นเช่าเพื่อทำ ประโยชน์ เพื่อลดพื้นที่ที่ชาวบ้านทิ้งขยะและจุดไฟเผา
3. ระบบการศึกษาต้องเน้นการปลูกจิตสำนึกตั้งแต่เด็ก ต้องให้ความรู้ที่ถูกต้องและเน้นย้ำความ เชื่อมโยงของสรรพสิ่งว่าหากก่อมลพิษอย่างหนึ่งย่อมส่งผลต่อปัญหาอื่น และเน้นว่าการเผาขยะเป็นการ กำจัดที่ไม่ถูกต้อง ผู้ใหญ่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับเด็ก เพราะเด็กจะลอกแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ หากหน่วยราชการและสถาบันการศึกษาทุกแห่งเป็นแบบอย่างในการงดการเผาในที่โล่ง และบริหาร จัดการเรื่องการจราจร และมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่บูรณาการด้านสิ่งแวดล้อม ย้อนนำไปสู่การ แก้ปัญหาในระยะยาวได้อย่างแท้จริง
4. ออกกฎหมายควบคุมระดับท้องถิ่นโดยมีข้อบัญญัติแต่ละแห่งกำหนดโทษการก่อมลพิษทาง อากาศแต่ละแห่งให้ชัดเจน เพื่อจะได้มีอำนาจในการดำเนินการอย่างแท้จริง ก็จะช่วยปรามผู้ก่อมลพิษ ให้รู้สึกเกรงกลัวต่อกฎหมาย และไม่ละเมิดกฎหมาย
5. มีการเตือน จับ ปรับ ผู้ละเมิดกฎหมาย หลังจากประกาศให้ประชาชนรับทราบข้อบัญญัติ ของแต่ละแห่งแล้ว หากมีการละเมิดกฎระเบียบต่างๆ ต้องมีการแจ้งเตือนและทำทัณฑ์บนไว้ หากยัง

ละเมิดอีกให้ จับ ปรับ และดำเนินคดีผู้กระทำความผิดเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่น นอกจากนี้เทศบาลและ อบต. ต้องควบคุมกระบวนการก่อสร้างอาคารต่างๆ ให้ได้มาตรฐาน เพื่อลดฝุ่นอันเกิดจากการก่อสร้าง ด้วย

6. องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องจัดการขยะอย่างถูกวิธี มีประสิทธิภาพ และทั่วถึง เพราะข้ออ้างของการเผาขยะคือ องค์กรปกครองท้องถิ่นไม่เข้าไปเก็บขยะในซอย หรือในชุมชนนั้นๆ ทำให้ประชาชนต้องช่วยตัวเองด้วยการเผา ดังนั้นในจังหวัดทุกระดับต้องมีสำนักด้านสิ่งแวดล้อม มิใช่แค่ทำอย่างขอไปที หรือมุ่งหวังผลประโยชน์จากการก่อสร้างโครงการเผาขยะ นอกจากนั้นต้องมีการจัดเก็บใบไม้กิ่งไม้อย่างเป็นระบบ แล้วนำไปใช้ประโยชน์ไม่หาที่ทิ้งให้เปลืองพื้นที่ จึงจะสามารถแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศจากการเผาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. เทศบาล ตำรวจ และขนส่งจังหวัดควบคุมปัญหาควันดำจริงจัง ความเหลื่อมล้ำของภารกิจในการดูแลเรื่องรถควันดำต้องได้รับการจัด และหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้ต้องทำงานอย่างจริงจังโดยไม่โยนความรับผิดชอบไปให้หน่วยอื่น

8. มีทางเลือกในการเดินทางเพื่อลดการใช้รถส่วนตัว มีรถเมล์ ทางเดินเท้า ทางจักรยานที่ครบวงจร หากประชาชนในเมืองเชียงใหม่มีทางเลือกในการเดินทางในยุคน้ำมันแพงย่อมทำให้สามารถลดการใช้รถส่วนตัว ซึ่งจะนำไปสู่การลดมลพิษจากการจราจร ซึ่งมีได้มีเฉพาะฝุ่นละออง แต่มีทั้งออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ คาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งสารบางตัวเริ่มเกินค่ามาตรฐานที่กำหนดในบางช่วงแล้ว

9. แก้ไขบทเรียน ปลุกฝังสิ่งที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการขยะ ตราบใดที่หลักสูตรการเรียนการสอนยังสอนผิดๆ ย่อมทำให้เยาวชนได้รับการปลูกฝังวิธีการกำจัดขยะแบบผิดๆ เมื่อเติบโตขึ้นมาบริหารเมือง หรือเป็นประชาชนธรรมดาที่ย่อมสร้างปัญหาอันเกิดจากการได้รับการบ่มเพาะแบบผิดๆ

10. สร้างเมรุเผาศพที่ปลอดมลพิษและประหยัดพลังงาน ซึ่งในปัจจุบันมีหลายหน่วยงาน รวมทั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ออกแบบเมรุเผาศพแบบประหยัดพลังงาน และปลอดมลพิษ เพราะมีการนำเอาควันกลับไปเผาอีกครั้งเพื่อให้การเผาไหม้สมบูรณ์ หากแก้ไขจุดนี้ได้จะลดมลพิษอันเกิดจากการเผายางรถยนต์ซึ่งมีสารก่อมะเร็งมาก

11. ไม่ละเมิดจารีตประเพณีเรื่องการใช้ปราสาทเผาศพ เนื่องจากการขยายตัวของการค้าใน การทำปราสาทเผาศพผนวกกับค่านิยมในการมีหน้ามีตาของเจ้าของงานศพ ทำให้มีการละเมิดจารีต ประเพณีในการใช้ปราสาทเผาศพอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีต หากไม่สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ก็จะทำให้มีคนเข้าใจจารีตประเพณีแบบผิดๆ ดังนั้นข้อมูลที่ถูกต้องจึงควรได้รับการเผยแพร่อย่าง ต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การลดมลภาวะทางอากาศจากการเผาศพด้วยปราสาท

12. งดการจุดพลุเฉลิมฉลองให้เหลือน้อยที่สุด ยิ่งผู้จัดงานต้องการความอลังการมากเท่าใด ยิ่งมีการจุดพลุเฉลิมฉลองมากขึ้นเท่านั้น และยังก่อให้เกิดก๊าซพิษและความปนเปื้อนในอากาศ ดังนั้น จึง

จำเป็นต้องมีการสั่งการและเรียกร้องมิให้มีการจุดพลุเฉลิมฉลองอย่างพร่ำเพรื่อ และนอกเทศกาลที่จำเป็นจริงๆ

13. มองปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกับคน ในปัจจุบันผู้บริหารเกือบทั้งหมดมีวิธีคิดแบบแยกส่วน ทำให้มีวิธแก้ปัญหาสีเขียวและสังคมอย่างแยกส่วน และไม่มีมิติของคนอยู่ในการวางแผนสิ่งแวดล้อม ทำให้การแก้ปัญหาอย่างหนึ่งไปสร้างปัญหาอีกอย่างหนึ่งเสมอ โดยเฉพาะแนวทางการแก้ปัญหาขยะด้วยการเผา หรือสร้างเตาเผาซึ่งทั้งชาวบ้านและผู้บริหารต่างเชื่อว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุด มุมมองดังกล่าวจึงจำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนอย่างเร่งด่วน

14. ส่วนราชการทุกแห่งเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งไม่เผาในที่โล่งและไม่ใช้รถควันดำ เพื่อจะได้ไม่เป็นข้ออ้างให้ประชาชนละเมิดกฎระเบียบ และช่วยลดการก่อมลพิษทางอากาศอย่างทั่วถึง ไม่ละเว้นหน่วยราชการแต่ไปเข้มงวดกับประชาชนเหมือนการแก้ไขด้านอื่นๆ

15. มีองค์กรช่วยเหลือและแนะนำผู้ประกอบการนอกระบบโรงงาน เพื่อแก้ไขปัญหาการสร้างมลพิษทางอากาศ เช่น การเผาอิฐ โดยใช้เตาเผา การเผาวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร ฯลฯ เพื่อให้การลดปริมาณอากาศเสียเหลือน้อยที่สุดเพื่อปกป้องสุขภาพผู้ประกอบการและสังคมโดยรวม

16. ย้ายสนามบิน เพื่อลดมลภาวะทางอากาศปริมาณมากให้อยู่ไกลจากเมืองเชียงใหม่

17. แก้ปัญหามลพิษทางอากาศทั้งแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน เพราะเป็นแอ่งที่ราบเดียวกัน อากาศเลือนไหลหากัน

กิจกรรมที่ควรทำต่อไป

1. ศึกษาวิจัยหาตัวชี้วัดทางชีวภาพอย่างง่ายเพื่อเป็นตัวชี้วัดคุณภาพอากาศ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเฝ้าระวังคุณภาพอากาศได้เอง
2. บูรณาการการศึกษาการไหลเวียนของอากาศโดยสร้าง Model แล้วนำมากำหนดแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน และความสูงของอาคารในย่านต่างๆ เพื่อจะได้ไม่บดบังแนวการไหลเวียนของอากาศ
3. ศึกษาและออกแบบการเพิ่มมูลค่าให้วัสดุเหลือใช้ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อลดการเผาในที่โล่ง
4. ศึกษาวิจัยหาวัสดุธรรมชาติมาเป็นบรรจุภัณฑ์แทนพลาสติก
5. ศึกษาวิจัยการเติบโตของเห็ดถอบ เพื่อนำไปสู่การเพาะเห็ดถอบเพื่อลดการเผาป่า
6. ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ของตัวห้าตัวเบี่ยงในการกำจัดศัตรูพืชแทนการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช
7. ศึกษาความสูญเสียทางเศรษฐกิจ สังคม จากมลพิษทางอากาศ
8. มีการออกกฎระเบียบในระดับเทศบาลและอบต. เพื่อควบคุมการเผาในที่โล่งและมลพิษด้านต่างๆ

9. มีการศึกษาผลกระทบอากาศเสียต่อสุขภาพประชาชน ทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง ผู้ก่อมลพิษ โดยการตรวจสอบสภาพ และนำผลที่ได้ไปเผยแพร่ต่อสาธารณชน

10. มีการศึกษาผลกระทบมลภาวะทางอากาศในเชิงเศรษฐกิจ
